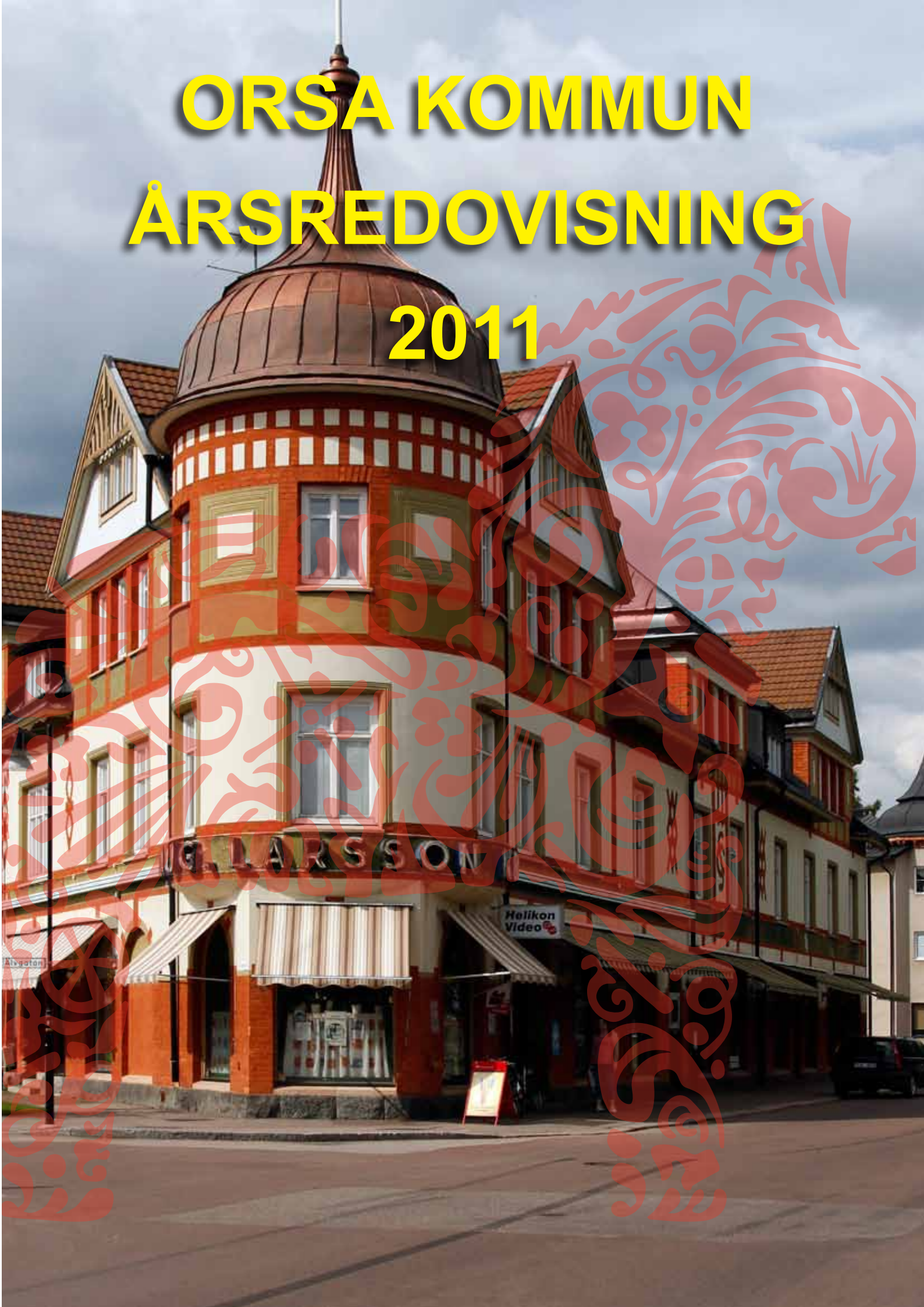

ORSA KOMMUN

ÅRSREDOVISNING

2011

Hit gick skattepengarna 2011

100 kr i skatt till Orsa kommun fördelades så här

2011	2010	
28,10 kr	29,57 kr	Äldre- och handikappomsorg
20,64 kr	21,27 kr	Grundskola och fritidsverksamhet
9,67 kr	10,98 kr	Gymnasieskola
7,62 kr	7,49 kr	Förskola
5,60 kr	5,26 kr	Pensioner
5,43 kr	5,02 kr	Stödfunktioner, adm, utvecklingsmedel mm
4,50 kr	3,59 kr	Individ- och familjeomsorg
2,84 kr	2,65 kr	Gata och park
2,28 kr	2,25 kr	Försörjningsstöd
2,15 kr	1,60 kr	Årets resultat
1,92 kr	2,31 kr	Fritidsverksamhet
1,80 kr	1,78 kr	Kulturverksamhet och bibliotek
1,77 kr	1,32 kr	Vuxenutbildning
1,41 kr	1,33 kr	Räddningstjänst
0,91 kr	0,73 kr	Arbetsmarknadsåtgärder
0,88 kr	1,04 kr	Musikskolan
0,72 kr	0,72 kr	Byggnadsnämndsverksamhet
0,71 kr	0,82 kr	Näringslivsåtgärder
0,70 kr	0,65 kr	Turism
0,68 kr	0,73 kr	Kollektivtrafik
0,42 kr	0,53 kr	Räntekostnader
0,33 kr	0,33 kr	Miljö- och hälsoskydd
0,30 kr	-0,27 kr	Vatten och avlopp
0,29 kr	0,36 kr	Föreningsbidrag
0,00 kr	-0,06 kr	Integration
0,00 kr	-0,13 kr	Avfall
-0,19 kr	-1,51 kr	Övrigt
-1,46 kr	-0,38 kr	Ränteintäkter
100,00 kr	100,00 kr	

Årsredovisning 2011

INNEHÅLL

HIT GICK SKATTEPENGARNA 2011.....	2
2011 - ETT HÄNDELSERIKT ÅR.....	5
ORSA KOMMUNS VÄRDEGRUND.....	5
ORSA KOMMUNS VISION.....	5
ORSA KOMMUNS ÖVERGRIPANDE MÅL.....	6
SÅ LÅNGT HAR VI NÅTT PÅ VÄGEN MOT DE KOMMUNÖVERGRIPANDE MÅLEN.....	7
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	10
VÄLFÄRDSBOKSLUT.....	17
PERSONALEKONOMISK REDOVISNING.....	19
KOMMUNFULLMÄKTIGE	22
REVISIONEN	23
KOMMUNSTYRELSEN	24
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	29
SOCIALNÄMNDEN	34
MILJÖNÄMNDEN	37
BYGGNADSNÄMNDEN	40
DRIFTREDOVISNING	42
INVESTERINGSREDOVISNING	42
RESULTATRÄKNING	43
BALANSRÄKNING	45
KASSAFLÖDESANALYS	46
SAMMANSTÄLLD REDOVISNING - KONCERNREDOVISNING	49
REDOVISNINGSMODELL	57
REDOVISNINGSPRINCIPER	58
ORSA KOMMUNS ORGANISATION	59
ORDLISTA	60
REVISIONSBERÄTTELSE	61

2011 – ETT HÄNDELSERIKT ÅR

Det hände mycket i Orsa kommun under 2011, både i kommunen som organisation och som geografiskt område. En del saker kan vi se rent fysiskt, som ombyggnationen av gamla brandstationen och utbyggnationen av Bergetskolan. Andra saker syns inte fysiskt, men är minst lika viktiga. Under förra året sålde kommunen en stor del av våra aktier i Grönklittsgruppen, vilket delvis förklarar vårt positiva resultat.

Inom den för Orsa så viktiga besöksnäringen fick vi bland annat en anläggning för snöleoparder i Grönklitt. Den marknadsföring vi fick av Orsa i programmet Moraeus med mera är ovärderlig för oss. Det är något vi kan känna oss stolta över som Orsabor och som marknadsför oss så att vi förhoppningsvis får fler besökare, men kanske även fler inflyttare.

Något som har bäring på besöksnäringen och kommunens ekonomi överhuvudtaget är de fantastiska utbildningar vi har här i Orsa via SCoTT. Där bedrivs utbildningar av hög kvalitet som lockar många studerande till Orsa. Studerande som bor här och som handlar här. Med den konkurrens som är inom Yrkeshögskolorna gör de ett otroligt jobb som får de utbildningar de ansöker om.

All samverkan med Mora och Älvdalen kom igång ordentligt under 2011. Till Orsa har vi nu fått Nodavas kontor med ca 25 anställda som arbetar med vårt vatten, avlopp och avfall. Det gemensamma stadsbyggnadskontoret med Mora finns nu på plats i Mora med ett besökskontor i Orsa. Orsa lokaler har tagit över nästan alla kommunala fastigheter.

Allt detta sammantaget och allt annat som hände under 2011 så var det ett för kommunen oerhört händelserikt år. Det som verkligen är värt att lyfta fram i detta bokslut är att verksamheterna totalt i kommunen i stort klarat att hålla sig inom budget och de ramar de fått. Barn- och utbildningsnämnden har nu under de senaste åren lyckats vända ekonomin till att under 2011 få ett överskott. Socialnämnden är på god väg att nå samma resultat. Trots ökade kostnader för försörjningsstöd blir inte underskottet så stort för dem. Det ser positivt ut inför framtiden. Vi måste hjälpas åt för att behålla kontrollen över ekonomin i kommunen och 2011 års resultat visar att vi gör det.

Marie Olsson, kommunalråd

Orsa kommuns värdegrund

I vår kommun värnar vi de mänskliga rättigheterna och barns och ungdomars speciella rättigheter. Det innebär att alla i kommunen bemöter andra med öppenhet, respekt och medkänsla. Det innebär att vi tar våra medmänniskor på ett sådant allvar att de känner sig delaktiga i arbetet med att göra kommunens olika verksamheter bättre.

Vår ekonomi och våra naturresurser är vi rädda om. Därför ska vi handskas varsamt med de medel och resurser vi har och se till så att kommunen utvecklas i en för naturen hållbar riktning. En av våra största resurser är vår personal.

Vi är också medvetna om att kommunens verksamheter är beroende av varandra för att fungera. Det behövs kompetens, helhetssyn, ansvarstagande och initiativrikedom för att få de olika verksamheterna att dra åt samma håll.

Vi sätter medborgarna först och vår uppgift är att göra deras vardag så enkel som möjligt. Med enkelhet menar vi ett gott bemötande och vara till hjälp så att den enskilde känner sig respekterad och nöjd, även om man inte alltid får som man vill.

Orsa kommun är inte en ensam ö i världen och välkomnar därför samverkan med många olika aktörer på många olika sätt.

Orsa kommuns vision

I framtidskikaren är Orsa en kommun där folk trivs och vill bo kvar. Den goda Orsaandan sprider sig och ger oss ett så gott rykte att folk gärna flyttar hit.

Eftersom vård, skola och omsorg och annan samhällsservice håller hög klass känns det tryggt att använda den, både för oss som bor här och för våra besökare. Orsa är känt för en god livsmiljö och för att vi tar hand om varandra och våra besökare på ett trevligt och öppet sätt.

Kommunen är dessutom en spännande kommun, vi gillar fantasiförmåga och utmärker oss gärna med humor och en gnutta galenskap. Detta tillsammans med ett tydligt och rakt ledarskap gör att kommunen och inte minst vårt näringsliv utvecklas och mår bra.

Vi är kända som ett av landets ledande träcentrum och vår besöksnäring ger intäkter som gör att vi kan satsa mer på välfärd och tillväxt.

Eftersom världen förändras gör Orsa kommun det också. Vi ser det nya som en utmaning och en möjlighet.

Orsa kommuns övergripande mål

Livskvalitet

Med livskvalitet menar vi det som får oss att må bra, känna oss trygga och delaktiga i vår kommun. Målområdet Livskvalitet har delats upp i områdena fritid, delaktighet, miljö och för vart och ett av dessa har kommunövergripande mål satts. Generellt kan sägas att kommunen kommer att satsa på barn och ungdom i första hand, men även medborgarnas och de anställdas delaktighet är områden som lyfts fram.

God ekonomisk hushållning

Vi handskas med kommunmedborgarnas pengar. Pengarna ska arbeta för deras bästa. Detta kräver en noggrann och effektiv förvaltning och användning av kommunens pengar. Vi ser dessa som ett verktyg för att kunna skapa en bra kommun att leva i.

Delområdena är realistisk budget, värdesäkring av kapital och välplanerade investeringar. I samband med arbetet med detta mål har budgetprocessen lagts om.

Samhällsservice

Med samhällsservice avser vi kommunens kärnverksamheter och de aktiviteter som är förutsättningar för att vi ska kunna utveckla kommunen.

Tjänstegarantier, kvalitet i vård och omsorg, kvalitet i utbildningen, infrastruktur och boende är delområdena. Tanken är att varje verksamhet ska kunna garantera en viss servicenivå - och att de garantierna ska tas fram tillsammans med dem som använder våra tjänster, så att vi garanterar sådant som verkligen är viktigt för dem vi är till för.

Tillväxt

Orsa kommun måste ha en rimlig tillväxt för att kunna säkerställa välfärden.

Delområden är näringsliv, befolkningsutveckling och arbetsmarknad.

Orsaandan

Vi ska föra vår kommun framåt i en anda av öppenhet och respekt, allas delaktighet och trygghet, kryddad med fantasi och humor. Det ska vara enkelt att ha med Orsa kommun att göra, även när inte allt går som man vill.

Delområden - och nyckelord - inom Orsaandan är ledarskap och medarbetarskap.

Så långt har vi nått på vägen mot de kommunövergripande målen.

Livskvalitet

Barn och ungdom

Målet att 50 procent av föreningsbidrag ska gå till barn och ungdom infrias med råge, mycket tack vare att fritids- och serviceutskottet, tidigare tekniska utskottet valt att satsa 100% av sin del till de prioriterade grupperna.

Kultur i skola och barnomsorg

Någon kvalitetsmätning har inte gjorts. Däremot har man gjort en tydligare ansvarsfördelning och kulturutskottet har dessutom tagit ett beslut på att öronmärka medel till skolbiblioteken. Målet kommer 2012 att införlivas i Barn- och ungdomsmålet, då med tillägget att alla Orsaelever ska garanteras kulturupplevelser.

Kultur och hälsa för äldre

Målet var att överföra det projekt för "Kultur och hälsa för äldre" som drivits, i ordinarie verksamhet. Detta har fullföljts. Ytterligare projektmedel har gjort att man kunnat arbeta mer intensivt med frågan.

Stöd till aktiviteter

Avtal har tecknats med flera föreningar och organisationer, t ex Orsayran, Orsa grafikverkstad, Orsa ridklubb och Orsa närradioförening m fl om aktiviteter. Detta är ett sätt att garantera att kommunen får ut det mesta möjliga av sina satsade pengar och har också tagits emot väl av föreningarna.

Medborgardialoger

I arbetet med översiktsplan kommer medborgardialog att vara en viktig pusselbit. Under 2011 hölls tre byutvecklingsmöten kvällstid med bl.a. översiktsplan som en punkt på dagordningen. Byggnadsnämnden har även särskilt bjudit in Fryksås fäbodlag och LRF till särskild dialog kring frågeställningar av stor vikt för dessa. Målet var att etablera metoden som arbetsform och det får anses uppfyllt. Medborgardialogerna kommer fortsättningsvis att redovisas som aktiviteter under delområdet medborgarnas delaktighet. Däremot har dialogerna inte inneburit att medborgarna känt något större inflytande, men det beror sannolikt på andra faktorer (se brukarinflytande).

Medarbetarnas delaktighet

Målet att ha gemensamma strukturer för arbetsplatsmöten, förvaltningsråd och CESAM är uppfyllt.

Vi har misslyckats med att förbättra några av nyckeltalen i den s k AHA-enkäten, där våra medarbetare svarar på frågor om sin arbetssituation. Det gäller nyckeltalet kvantitativa krav där vi minskat något. Detsamma gäller nyckeltalet påverkan där personalen fått möjlighet att bedöma sin möjlighet att påverka sin arbetssituation. Vi har inte heller förbättrat den bedömda kontrollen över arbetstakt och kontroll över beslut. Däremot har vi förbättrat oss vad gäller beslutskraven. Kommunledningen hade med tanke på de stora förändringar som varit förväntat sig ett sämre resultat. Sannolikt kvarstår resultaten på en något lägre nivå även 2012, men sedan bör omstruktureringen ha landat och ge resultat även i de här sammanhangen.

Brukarinflytande

Vi använder oss av nöjd medborgarindex, baserat på intervjuer från Statistiska centralbyrån och där har vi inte lyckats med målet att förbättra oss. Vi ligger dock kvar på samma index som vid föregående mätning, vilket får anses vara godkänt mot bakgrund av de större omorganisationer som gjorts och de diskussioner som varit inom bland annat skola och omsorg. Vi når inte målet att höja det SCB kallar Nöjdinflytande-index där medborgarna anger hur de upplever sin möjlighet till påverkan och där vi i föregående mätning låg över medel. Siffrorna är inte statistiskt säkerställda.

Medborgarnas delaktighet

Även här använder vi oss av Nöjd medborgarindex och nöjd inflytandeindex som redovisats ovan. Vi kan dock konstatera att mätningar på förvaltningsnivå på många håll förbättrats. Bland annat handlar det om informationsfrågor. Medborgarna är nöjda med hur kommunen svarar på e-post, men färre än tidigare upplever ett bra bemötande via telefonen.

Uppfylla åtaganden i Energiintelligenta Dalarna

Under året har en lokal energiplan tagits fram. I den finns ett antal mål som nu ska prioriteras. Den

planen följer i stort intentionerna i Energiintelligenta Dalarna. Målet var att prioritera åtagandena i det tidigare programmet så målet får anses uppfyllt. För 2012 kommer kvantitativa mått att tas fram för den lokala energiplanen.

Översiktsplan

Planarbetet har inletts under 2011, med fokus på vindbruksplan, strandskydd och kulturlandskap. Parallellt med översiktsplanen kommer en kommunal utvecklingsplan att arbetas fram, där översiktsplanen ingår. Målet har ändrats något, då översiktsplanen nu ska vara klart vid utgången av 2013.

Trygga och goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar

Detta är ett av de två folkhälsomål folkhälsorådet beslutat prioritera för Orsas räkning. Trygga och goda uppväxtvillkor är avgörande för barns- och ungdomars hälsa och för folkhälsan på lång sikt. Trygga och goda uppväxtvillkor ska därför utgöra ett särskilt målområde. Den ökande psykiska ohälsan bland barn och ungdomar bör uppmärksammas särskilt, liksom utvecklingen av barns- och ungdomars levnadsvanor. Tillgänglig statistik har hittills bara redovisats för två av de mått som används nationellt, årsarbetare i förskolan och låg födelsevikt. I båda fallen ligger vi sämre till än riksgenomsnittet. Dock ligger vi högre än länets genomsnitt. Under 2012 kommer en satsning på barn- och ungdomars hälsa utifrån undersökningen Orsa – två motbilder, beställd av kommunen själva, att göras. Läs mer i Valfärdsboksutlutet.

Ökad fysisk aktivitet

Det råder brist på relevant statistik, men det mesta tyder på fortsatt dåligt resultat. Åtgärder - som t ex förbättrat gång- och cykelvägnät görs dock.

Trygg och sund kommun

Målet var att ta fram relevanta nyckeltal till årets planering. Där är vi inte riktigt i mål när detta skrivs. Tillgänglighetsfaktorer är ett mål som diskuteras, liksom upplevd trygghet (där vi ligger bra till i SCB:s undersökning).

God ekonomisk hushållning

De mått vi satt upp för **värdesäkring av eget kapital** och **välplanerade investeringar** nås. Kapitalet är inflationssäkrat, vi har öronmärkt till pensionsskuld enligt målet och nettolåneskulden har minskat. Tillsammans med ekonomiavdelningen arbetar verksamheterna för att ständigt förbättra prognossäkerheten. Vi anser att även målet för budgetsäkerhet uppnåtts.

Samhällsservice

Kvalitet i vård och omsorg

Vi står kvar på föregående års nivå vad gäller medborgarnas uppfattning om äldreomsorgen. Detta samtidigt som nettokostnaderna sjunkit. Vi har helt enkelt bibehållit kvaliteten trots sänkta kostnader. Vad gäller stöd till utsatta personer når vi inte upp till målen, enligt den senaste undersökningen genomförd av Statistiska centralbyrån.

Kvalitet i utbildningen.

Skolan i Orsa har problem. Andelen elever som uppnått målen i alla ämnen i årskurs nio ligger på 77,3 %. Det genomsnittliga meritvärdet var också rekordlåg 2011. Meritvärdet är summan av de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg. Förenklat kan man säga att de som får betyg får bra betyg, något som också resultaten i gymnasieskolan visar. Färre än i andra kommuner går vidare till gymnasieskolor, men dom som gör det klarar sig bra. Det här är grunden för ett omfattande förändringsarbete i skolan som inletts under 2011. Vi kommer att få problem med raka jämförelser under det här målet eftersom betygssystem och läroplan ändrats, vilket medför nya nyckeltal.

Andelen behöriga elever

Detta är snarare ett mått på ovanstående mål, men vi kan konstatera att andelen behöriga till gymnasiet ökat något, om än från en låg nivå. Andelen som slutför gymnasiet inom fyra år har minskat något, men målsättningen är där att andelen ska öka mellan 2010 och 2014. Det kan bli ett intressant mått på hur den samordnade gymnasieorganisationen lyckas.

Samhällsservice

Genom att etablera Resurscentrum där kommunens arbetsmarknadsenhet samarbetar med individ- och familjeomsorgen, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Landstinget

m fl är vi nära förverkligandet av ett samhällskontor där kommunala, regionala och statliga myndigheter kan nås under samma tak. Det blir mycket intressant att följa utvecklingen, som framförallt bör få effekt för våra arbetssökande, under 2012.

Våra företagare och våra medborgare är mer negativt inställda till möjligheter till **transporter och kommunikation** jämfört med senaste mätningen. Kommunen kan bara påverka det resultatet genom "lobbying" gentemot andra aktörer som Trafikverket, Dalatrafik, SJ, Inlandsbanan osv. En del av det arbetet förväntas ge resultat 2012.

IT

Orsa stadsnät har inte tillräckligt med abonnenter för att bära sig ännu. Däremot fick utbyggnaden en skjuts framåt i och med köpet av Dala energis nät. Det ger ökade möjligheter att nå byarna med fibernät snabbare.

Bostadsförsörjning

Arbetet med bostadsförsörjningsplanen har inletts. Den blir en del i den större kommunala utvecklingsplanen. 2012 kommer måtten "antal tillskapade byggbara tomter och "antalet tillskapade lägenheter" att användas.

Tjänstegarantier

Tjänstegarantier har tagits fram inom ramen för Förenkla-helt enkelt samt för de flesta förvaltningar. Alla är inte färdiga, men målet får ändå anses uppnått. Förenkla helt enkelt är ett projekt som syftar till att underlätta kontakterna mellan kommun och näringsliv. För tjänstegarantier, se respektive förvaltning på orsa.se.

Tillväxt

Näringslivsutveckling

Vi har tappat i den ranking som görs av Svenskt Näringsliv totalt. De parametrar vi valt att använda oss av är Allmänhetens attityder till företagande. Målet är att vara bland de hundra främsta, men vi hamnar på 153:e plats 2011. Hur man uppfattar Kommunpolitikernas attityd gentemot näringslivet har också försämrats något. Vi är på plats 101, mot målet plats 100. Men det är en försämring med 50 platser sedan mätningen innan. Kommunens tjänstemän får dock fortsatt gott betyg för sin attityd.

Positiv befolkningutveckling

Kommunens befolkning har minskat under året. Det intressanta är att se över en längre period. På en trettioårsperiod har vi tappat 6,1 % i befolkning. Ett utmanande men

realistiskt mål borde vara att under en längre tidsperiod återställa det tappet. Målet kommer att ändras till Gynnsam befolkningsutveckling.

Orsa ska medverka till en positiv utveckling av arbetsmarknaden i arbetsmarknadsområdet.

Ser vi till arbetslöshetsiffrorna åker vi berg och dalbana. Vi har minskat arbetslösheten från året innan, men under andra halvåret ökade den igen, enligt arbetsförmedlingens siffror. Företagen upplever inte heller att den utbildningsnivå på den arbetskraft som finns tillgänglig motsvarar den som efterfrågas. Här har arbetet med Jobbnätverket inletts för att möta upp kraven.

Orsaandan

Ledarskapet i kommunen ska vara lyhört och tydligt

Vi har inte förbättrat oss inom ledarskapsmåten i den personalundersökning som genomförts, vilket var väntat med tanke på den kraftiga omstrukturering som skett under de senaste åren. Målet kan därför inte sägas vara uppfyllt, men resultatet är inte alarmerande. AHA-undersökningen som görs 2013 kommer att ge svart på vitt om de insatser som nu görs bär frukt.

Införande av medarbetarpolicy

En ny medarbetarpolicy har tagits fram och beslutats om. Nya mål ska därför formuleras inom området. Läs mer i personalredovisningen.

Kommentar till måluppfyllnaden.

Vi är inte helt framme med att ta fram relevanta mått till alla kommunövergripande mål. Det arbetet kommer att slutföras under 2012. En del av nyckeltalen, bl a för skolan, har förändrats på nationell nivå vilket gör att vissa värden inte är helt jämförbara.

Färgmarkeringarna, rött för ej uppnått mål, gul för nästan uppnått och grön för uppnått mål ger dock en första bild över måluppfyllelsen.

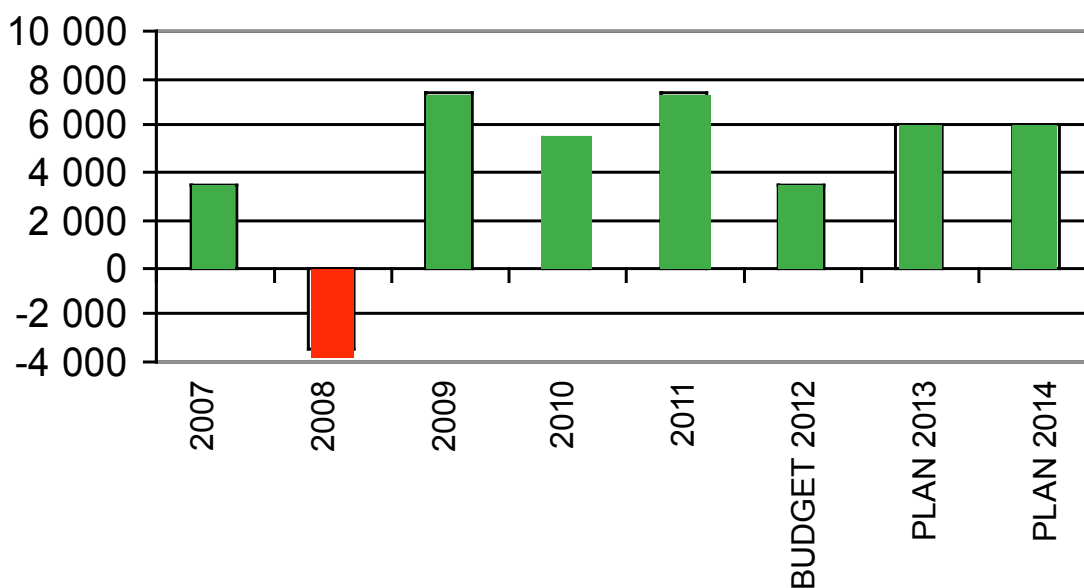

Förvaltningsberättelse

Årets resultat

Kommunen: Årets verksamhet uppvisar ett resultat på 7,5 (5,5) mkr eller 2,5 mkr bättre än budgeterat. Siffror inom parentes avser år 2010.

Resultat i Tkr

Verksamhetens nettokostnader ökade under 2011 med 4,8 mkr vilket kan jämföras med att nettokostnaderna under 2010 ökade med 10,8 mkr.

Av ökningen är 6,7 mkr direkt hänförligt till nämndernas verksamheter, varav kommunstyrelsen har belastats med 2,0 mkr mer avseende täckning av underskott i Orsa Lokaler AB än 2010.

Att verksamhetens nettokostnader "endast" ökar med 4,8 mkr, trots att nämndernas kostnader ökade mer och att kostnader för pensioner m.m. fortsätter öka, beror huvudsakligen på vinst vid försäljning av aktier i Grönklittsgruppen AB.

Skatteintäkter, statsbidrag och finansnetto ökade med 6,8 mkr, jämfört med 8,8 mkr 2010. Vad gäller finansnettot så beror de ökade intäkterna på ränteintäkter från Orsa Lokaler AB för revers vid övertagandet av fastigheter. Att de finansiella kostnaderna ökat 2011 beror på att här ingår en nedskrivning av värdet på kvarva-

rande aktier i Grönklittsgruppen samt förändring av diskonteringsränta vid beräkning av kommunens pensionsskuld. Dessa två poster förklarar ca 3,1 mkr av de finansiella kostnaderna.

Kommunens resultat har de senaste fem åren varierat mellan plus 7,5 mkr och minus 3,4 mkr – se diagram 1. Det är emellertid viktigt att resultatet ställs i relation till vad invånarna faktiskt har fått för pengarna. Förutom sammanställningen "Hit gick skattepengarna 2011" i inledningen av årsredovisningen så redogör nämnderna i sina verksamhetsberättelser för hur man lyckats uppfylla sina mål både vad gäller verksamhet och ekonomi.

Balanskravsresultat

Även om resultatet är 7,5 mkr så är det s.k. balanskravsresultatet endast 1,7 mkr eftersom vi i detta resultat inte får räkna med den reavinst som uppstod då kommunen överlät fastigheter till Orsa lokaler AB. Se vidare not 8 till balansräkningen.

Kommunens finansförvaltning

Kommunens finansförvaltning tillförde 351,1 (342,4) mkr år 2011. Dessa medel förbrukades enligt följande:

	Belopp i Mkr		Budgetavvikelse		% av medlen	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Kommunfullmäktige	2,0	2,3	-0,3	-0,2	0,6	0,7
Kommunstyrelsen	45,0	41,0	-2,1	0,0	12,8	12,0
Fritids- och serviceutskottet	22,6	19,0	-1,3	-0,8	6,4	5,5
Barn och utbildningsnämnden	144,9	150,2	1,5	0,2	41,3	43,9
Socialnämnden	124,0	120,5	-0,9	-5,7	35,3	35,2
Miljö och hälsoskyddsnämnden	1,2	1,2	0,4	0,3	0,3	0,3
Byggnadsnämnden	3,9	2,7	-0,1	0,1	1,1	0,8
Delsumma	343,6	336,9	-2,8	-6,1	97,9	98,4
Årets resultat	7,5	5,5			2,1	1,6
Summa	351,1	342,4			100,0	100,0

Totalt hade kommunfullmäktige anslagit 340,8 (330,8) mkr för nämndernas verksamheter 2011, efter tilläggsanslag till Barn- och utbildningsnämnden med 1,0 mkr under löpande år. Utfallet blev att nämnderna förbrukade 343,6 (336,9) mkr, alltså ett överskridande på -2,8 (-6,1) mkr vilket motsvarar 0,8% (1,8%). Samtidigt hade finansförvaltningen ett överskott på 5,3 (5,5) mkr, så totalt blev resultatet 2,5 mkr bättre än budget.

Det bör påpekas att redovisade kostnader per nämnd i sammanställningen ovan inte är helt jämförbara mellan 2010 och 2011 då fördelningen av hyreskostnader förändrats något sedan Orsa Lokaler AB tog över merparten av kommunens fastigheter. Däremot påverkar det inte budgetavvikelsen då budget justerats i motsvarande mån.

Budgetavvikelser

Kommunfullmäktiges underskott (där även revisionen och överförmyndaren ingår) uppgår till totalt 0,3 mkr varav 0,1 mkr avser revisionen pga utökade granskningsinsatser. Merparten av resterande underskott avser fullmäktige, som bl a belastats med obudgeterade kostnader för sändning av möten på "nätet".

Kommunstyrelsen (exklusive Fritids- och serviceutskottet) har ett underskott i verksamheten Medel till KS förfogande på 2,1 mkr. Totalt sett har verksamheten belastats med 2,8 mkr avseende underskottstäckning för Orsa Lokaler AB:s fastigheter "G:a Plattfabriken" och "Tranmyren". Även om budgetavvikelsen för övriga verksamheter under kommunstyrelsen varierar så lämnar

de tillsammans ett resultat i nivå med budget. Fritids- och serviceutskottet redovisar ett underskott på ca 1,3 mkr där drift- och underhåll på gator och vägar står för 0,7 mkr och offentlig belysning 0,4 mkr av underskottet. Offentlig belysning har det procentuellt största underskottet och avser både avgifter från leverantör och åtgärder då stolpar körts på osv men även till stor del elavgifter. Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 1,5 mkr, vilket främst beror på gymnasie- och gymnasiesärskolan redovisar ett överskott på tillsammans ca 3 mkr. Även om den nya gymnasiesamverkan mellan Mora Orsa och Älvdalen kan ha påverkat siffrorna så är grundorsaken till minskade kostnader att elevantalet minskar. Här är det sannolikt så att budgeten inte justerats ned tillräckligt inför 2011 som står för en betydande del av överskottet. I övrigt kan nämnas att både för- och grundskola tyvärr fortfarande redovisar underskott. Det bör också kommenteras att nämnden under löpande år 2011 beviljades ett tilläggsanslag på 1,0 mkr av fullmäktige.

Socialnämndens underskott 2011 uppgår till 0,9 mkr. Underskottet inom individ- och familjeomsorgen överstiger 5 mkr och avser försörjningsstöd / ekonomiskt bistånd och vuxenplaceringar. Däremot redovisas överskott under administrationen på 2 mkr pga kostnader som ej fördelats, buffert som ej utnyttjats osv. Även psykiatrin, äldre o handikappomsorg och arbetsmarknadsåtgärder redovisar betydande överskott. Mer om detta under förvaltningens kommentarer till det ekonomiska utfallet.

Miljönämnden och Byggnadsnämnden redovisar tillsammans ett överskott på ca 0,4 mkr och överskottet avser främst personalkostnader pga stora svårigheter att rekrytera personal inom miljönämndens verksamhetsområde.

Finansieringens överskott på 5,3 mkr beror både på en stor vinst vid försäljningen av aktier i Grönklittsgruppen AB men också att skatteintäkterna blev högre än budgeterat. När det gäller budgeterade skatteintäkter så följer vi den senaste prognos som SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) lämnat innan budgeten fastställs av fullmäktige. Andra poster inom finansieringen tex pensionskostnaderna blev högre än budgeterat beroende på ändrade beräkningsförutsättningar som bestäms av SKL.

Årets resultat i förhållande till skatte- och bidragsintäkter uppgick till 2,2%, vilket överstiger "tumregeln" för god ekonomisk hushållning som är 2,0%. Det är dock viktigt att påpeka att vi inte hade klarat denna tumregel utan vinsten då aktier i Grönklittsgruppen såldes.

Koncernen

Delar av kommunens verksamhet drivs i annan företagsform. Kommunkoncernen består förutom av Orsa kommun av Orsabostäder AB som ägs till 100%. Orsabostäder har i sin tur det helägda dotterbolaget Orsa Lokaler AB som äger och förvaltar merparten av "kommunens" fastighetsinnehav.

Orsa kommun har också det helägda dotterbolaget Orsa Vatten och Avfall AB som i sin tur äger 33% i Nodava (övriga ägare är Älvdalens Vatten och Avfall AB samt Moravatten AB).

Befolkningssammansättningen i Orsa ser över tid ut enligt följande.

Ålder	Antal 2001	Antal 2004	Antal 2007	Antal 2010	Antal 2011
0-6 år	461	435	471	437	432
7-15 år	923	887	744	647	637
16-18 år	276	305	367	292	272
19-64 år	3 784	3 877	3 972	3 920	3 858
65-79 år	1 057	1 045	1 086	1 146	1 183
80 år o äldre	478	482	451	480	485
Invånare totalt	6 979	7 031	7 091	6 922	6 867

Av tabellen framgår att det är den yngre delen av befolkningen som minskar över tid medan de äldre ökar. Detta har medfört ett behov av att fördela om resurser från Barn- och utbildningsnämndens till Socialnämndens ansvarsområde. Exklusive eventuella effekter

Orsa kommun har under året minskat sin ägarandel i Grönklittsgruppen AB (fd Orsa Grönklitt AB) från 17 % till 7%. Detta bolag konsolideras inte i kommunens sammanställda redovisning. Tidigare har även Grönklittsgruppens verksamhet presenterats i text, men denna har nu tagits bort p.g.a. vår låga ägarandel.

Läs mer om koncernen på sidorna 49-56

Särskilda händelser

I respektive nämnds verksamhetsberättelser nämns mycket om vad som hänt under det senaste året. Den största påverkan på kommunens ekonomi 2011 har varit försäljningen av aktier i Grönklittsgruppen och överföringen av fastigheter till Orsa Lokaler AB.

Tyvärr kan vi konstatera att vi åtminstone 2011 inte nått den förväntade effekten av fastighetsöverföringen. Synpunkter om orsaken är i skrivande stund många och skiftande och frågan kommer inte att lämnas outredd.

Befolkningsutvecklingen

Orsas befolkning minskade med 55 personer år 2011. Det föddes 59 (57) personer och dog 91 (81) personer. Alltså blev det ett födelsenetto på -32 (-24) personer.

Totalt flyttade det in 485 (491) personer och ut 507 (477) personer, vilket ger ett flyttningsnetto på -22 (+14) personer. Per 2011-12-31 hade kommunen 6 867 invånare.

av in- och utflyttning ser vi samma tendens i befolkningsförändring även under de närmaste åren framöver.

Av tabellen framgår att sett över en tioårsperiod är det barn och ungdomar i grundskoleåldern

som minskat mest i antal. Minskningen är 286 stycken eller 31 % jämfört med år 2001. Om vi inte får en ökad inflyttning så kommer nog denna åldersgrupp minska ett par år till innan vi ser en viss stabilisering. Exklusive inflyttning och utflyttning bör antalet minska med 37 st de närmaste två åren, varav 31 st avser åldern 13-15 år.

Ungdomar i åldern 16-18 år ökade först under 2000-talet och toppade 2007 med 367 personer. Därefter har antalet minskat med 95 personer på bara fyra år och enligt prognos minskar antalet med ytterligare 81 personer inom kommande femårs period. Därefter väntas denna åldersgrupp öka igen.

Vi var alltså många i åldersgruppen 16-18 år 2007, och det bidrar sannolikt till den ovanligt stora utflyttningen 2011 där åldersgruppen 19-21 år minskat mer än vanligt. Som demografien ser ut kommer sannolikt utflyttningen i denna åldersgrupp vara högre än vanligt även de närmaste åren.

Samtidigt ser vi att den äldre delen av befolkningen ökat något senaste åren och enligt

prognosen ökar de ytterligare de närmaste åren framöver, då främst i åldersgruppen 65-79 år.

För varje person som skriver sig i Orsa erhåller kommunen drygt 40 tkr i inkomstutjämningsbidrag. Därutöver får vi andra statsbidrag som varierar kraftigt utifrån ålder osv. Detta är en av anledningarna att det är viktigt att fortsätta arbetet med att stimulera inflyttning till kommunen.

Utvecklingen på arbetsmarknaden

2011-12-31 var 202 (211) personer öppet arbetslösa i Orsa Kommun. Det motsvarar 4,3 (4,9) % av den arbetsföra befolkningen. Av dessa var 46 (24) personer långtidsarbetslösa.

Sökande i program med aktivitetsstöd var vid samma tidpunkt 146 (187) personer. Den totala arbetslösheten (inkl program) uppgick till 7,6 (9,2) %.

Under året har kommunen genom arbetsmarknadsenheten ordnat arbete åt 161 (168) personer längre eller kortare tid.

Nyckeltal	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Skattesats	22,66	22,66	22,66	22,36	22,36	22,06
Skatteintäkter Mkr	347	341	334	323	314	301
Förändring skatteintäkt	2%	2%	3%	3%	4%	3%
Invånare	6 867	6 922	6 934	6 990	7 091	7 026
Verksamhetens nettokostnad Mkr	339	334	324	323	308	294
Förändring verksamh nettokostnad	1%	3%	0%	5%	5%	4%
Verksamhetens nettokostn/inv kr	49 398	48 314	46 678	46 159	43 467	41 805
Finansnetto Mkr	0	-1	-3	-4	-3	-2
Årets resultat Mkr	7	5	7	-3	3	6
Eget kapital Mkr	151	143	138	130	134	130
Eget kapital/inv kr	21 918	20 667	19 841	18 615	18 835	18 516
Låneskuld Mkr	41	59	87	80	92	75
Lån/invånare kr	5 941	8 538	12 600	11 456	12 936	10 730
Investeringar Mkr	14	29	24	23	25	29
Soliditet enl balansräkning	53%	50%	42%	44%	43%	45%
Soliditet inkl samtl pensionsåtaganden	-10%	-8%	-11%	-14%	-12%	-5%
Likvida medel Mkr	31	38	43	16	31	19
Kassalikviditet	121%	136%	79%	59%	91%	74%
Årsarbetare	514	575	574	597	629	679
Personalkostnad Mkr	230	246	244	246	240	231
Personalkostnadernas andel av verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen.	54%	59%	60%	61%	60%	61%

Kommentarer till nyckeltal

Fram t o m 2006 lyckades Orsa kommun bevara den kommunala skattesatsen på oförändrad nivå under en längre tid samtidigt som många Dalakommuner under samma tid tvingades höja sin skatt. De senaste åren har dock skatten höjts med 30 öre både 2007 och 2009 vilket inför 2012 placerar kommunen på delad andra plats vad gäller kommunal skattesats i Dalarna. Den genomsnittliga kommunala skattesatsen i Dalarna inför 2012 är 22,43% vilket är 0,23 procentenheter lägre än Orsa kommuns skattesats.

Skatteintäkterna (inklusive stats- och utjämningsbidrag) ökade med 2 % under 2011 vilket är samma procentuella ökning som 2010. Ökningen 2010 bestod dock nästan uteslutande av det tillfälliga konjunkturstödet som inte utgick 2011. Noterbart är också att 2% ökning är betydligt lägre än åren 2006 – 2009 i tabellen ovan.

Att årets resultat är högre än genomsnittet under perioden kan i allt väsentligt tillskrivas försäljningen av aktier i Grönklittsgruppen.

Låneskulden minskade med 18,3 mkr under 2011 vilket bidragit till det förbättrade finansnettot.

Årets investeringar uppgick till 14 mkr vilket är den lägsta siffran under jämförelseperioden. Orsaken är att merparten av investeringarna som tidigare låg i kommunen numera utförs i Orsa lokaler AB och Orsa Vatten och Avfall AB.

Soliditeten exklusive pensionsåtaganden har förbättrats sedan föregående år vilket både beror på ett bra resultat och minskad balansomslutning. Däremot har soliditeten inklusive pensionsåtaganden försämrats vilket främst beror på en kraftigt ökad ansvarsförbindelse (14 mkr) för pensionsåtaganden.

Siffrorna avseende kassalikviditeten har justerats även för 2010 eftersom vi omklassificerat innehavet av aktier i Grönklittsgruppen AB från finansiell anläggningstillgång till finansiell omsättningstillgång, eftersom syftet inte är att stadigvarande inneha dessa aktier. Detta medför också en kraftig ökning av kassalikviditeten jämfört med tidigare år.

Pensionsmedelsförvaltningen

Orsa kommun har en pensionsskuld till varje anställd. Från och med 1998 skall den skuld, som intjänats, tas upp i balansräkningen. Den skuld som har intjänats t o m 1997 tas upp som en ansvarsförbindelse under balansräkningen. Kommunfullmäktige beslutade i september 2000 att de pensionsskulder som intjänas fr o m 2000 skall betalas ut till var och en av de anställda, s.k. individuell pension.

Vid årsskiftet uppgick de pensionsförpliktelser som intjänats t o m 1997 till 179,9 (165,8) Mkr. Den ovanligt stora ökningen av ansvarsförbindelsen beror främst på en sänkning av diskonteringsräntan och den s.k. bromsen i pensionssystemet, vilket medfört att kompletteringspensionen höjts med mer än vanlig indexering. Sänkningen av diskonteringsräntan beslutades av SKL under 2011 för att värdesäkra det framtida pensionsåtagandet.

Under 2012 är prognosen att ansvarsförbindelsen ökar med ca 1,6 mkr och därefter väntas den ligga stabilt strax under 180 mkr fram till år 2016 som är så långt KPA:s detaljerade prognos sträcker sig.

Inga pensionsmedel är avsatta till extern förvaltning. Sedan år 2005 finns dock problemställningen om ökade framtida pensionskostnader med under budgetprocessen. Det finns också uttalat att kommunens aktieinnehav i Grönklittsgruppen AB successivt skall minskas och att dessa medel skall användas till att minska pensionskostnaderna. Eftersom vi enligt den kommunala redovisningslagen inte får redovisa all intjänad pension som en kostnad i resultaträkningen innebär detta att vi tvingas budgetera ett högt resultat för kommunen och ur det resultatet öronmärks medel för pensioner. Eftersom vi under ett antal år haft höga investeringsbehov återlånas dessa medel i verksamheten till investeringar istället för att placeras i värdepapper såsom är vanligt i andra kommuner.

I budgeten för 2011 var det tänkt att en försäljning av aktier i Grönklittsgruppen AB skulle finansiera ökade pensionskostnader 2011. Kommunen sålde sedan en större post av aktieinnehavet än det från början var tänkt och tittade på olika försäkringslösningar för att minska kommande års pensionskostnader. Den sviktande konjunkturen och vissa

pensionsbolags problem med solvensgraden gjorde dock att vi inte vågade genomföra alla tänkta försäkringslösningar.

Dock har ett antal personer avtalat med KPA och Folksam om s.k. alternativ tjänstepension vilket medfört att vår samlade pensionsskuld i balansräkningen endast ökat marginellt mellan 2010 och 2011. Totalt sett har dessa personer övertagit 2,1 mkr av kommunens pensionsskuld som de nu förvaltar själva via Folksam.

Investeringar

Årets nettoinvesteringar uppgick till knappt 14 mkr. Inklusive ombudgeteringar uppgick investeringsbudgeten till knappt 20 mkr vilket medför att de investeringar som vi inte hann med 2011 istället kommer att utföras under 2012.

Borgensåtaganden

Den totala summan av kommunens borgensåtaganden uppgick vid senaste årsskiftet till 278 mkr vilket är en ökning med 67 mkr sedan föregående årsskifte.

Av borgensåtagandena avser 63,0 mkr (63,0) Orsa Vatten och Avfall AB, Orsabostäder AB 99,1 mkr (91,3) och Orsa lokaler AB 94,5 mkr (33,5).

Ökningen av borgensåtagandena beror bl a på att dotterbolagen numera lånar upp pengar för investeringar som tidigare utfördes av kommunen.

Inga borgensåtaganden har infriats under året. Kommunen har dock erhållit 7 tkr enligt avbetalningsplaner för tidigare infriade borgensåtaganden.

Övrigt

Orsa kommun äger 35 % i Oreälvens Kraft AB. Aktierna är bokförda till anskaffningsvärdet 18 tkr. Marknadsvärdet på dessa aktier torde uppgå till många miljoner då avkastningen som kommer Orsa kommun till del under den senaste treårsperioden uppgått till i snitt 2,3 mkr årligen. 2011 var dock avkastningen ca 0,9 mkr lägre än de två föregående åren.

I inledningen av 2012 har vi för första gången en negativ avkastning på innehavet i Oreälvens Kraft AB beroende på höga driftkostnader på grund av turbinreovering men även låga intäkter av produktions- och elcertifikatförsäljning. Avvikelsen mot normalåret är tyvärr så stor att det med största sannolikhet innebär en stor

negativ avvikelse mot budgeterade nettointäkter 2012.

F r o m 2013 tilldelas bolaget inte längre några elcertifikat för småskalig vattenkraft som de kan sälja varför vi även i framtiden måste räkna med en betydligt lägre avkastning än under senare år.

Uppföljning av våra ekonomiska mål

Grunden för våra ekonomiska mål är att vi skall värdesäkra kommunens eget kapital (ökade 5,2% 2011) samt att vi även skall öronmärka medel för framtida pensioner. Dessutom finns uttalat att vi på sikt skall minska våra lån.

Dessa mål ställer krav på en viss lägsta resultatnivå och högsta investeringsnivå samt hur investeringarna finansieras.

Vissa investeringar som resultatmässigt är självfinansierande behandlas i särskild ordning.

Vad gäller investeringarna så kan det tyckas att vi ibland tillåter en alltför hög budget. Orsaken till detta är att vi av erfarenhet vet att budgeterade medel inte hinner förbrukas och hänsyn tas till detta i budgetarbetet.

Ovanstående mål leder också till vissa budgeterade nyckeltal som redovisas i de resultat- balans- och finansieringsbudgetar som upprättas i budgetprocessen. Dessa redovisas på nästa sida.

Nyckeltal	Budget 2011	Bokslut 2011	Budget 2012
Resultat, tkr	5 000	7 458	3 500
Varav öronmärks för pensioner, tkr	4 500	4 500	3 500
Årets resultat i % av skatte- och bidragsintäkter	1,5%	2,2%	1,0%
Amortering tkr	-21 042	-18 300	-7 000
Tillförda medel i % av investeringar	80%	185%	74%
Soliditet (enlig blandmodellen), %	55%	53%	55%
Kassalikviditet (exkl semesterlöneskuld), %	56%	145%	58%

Skillnader i budget och bokslut 2011 kommenteras nedan. Resultatet blev bättre än budgeterat, främst p g a aktieförsäljning men också högre skatteintäkter än budgeterat.

Ovanstående medförde även att vi överträffade målet att årets resultat skulle vara 1,5 % av skatte- och bidragsintäkter.

Vi amorterade lite mindre på lånen än planerat, vilket främst beror på osäkerheter kring när i tid våra likviditetsbelastningar kommer nu när "organisationen" förändrats genom samverkan med andra kommuner och bolagisering av fastighetsförvaltningen.

Tillförda medel i % av investeringar blev betydligt högre än planerat vilket främst förklaras av att vi sålde betydligt mer aktier i Grönklittsgruppen AB än vad som planerats. Likviditetstillskottet vid försäljningen blev över 28 mkr.

Att soliditeten är lägre än planerat kan verka lite underligt då resultatet blev 1,5 mkr bättre än den ursprungliga budgeten (före 1 mkr tilläggsanslag till BUN). Men det beror huvudsakligen på att då budgeten för 2011 fastställdes av fullmäktige i november 2010 så räknade vi med att det egna kapitalet vid utgången av 2010 skulle vara högre (högre resultat). Dessutom blev balansomslutningen 2011 högre än budgeterat vilket även det gav en återhållande effekt på soliditeten.

Även kassalikviditeten (exkl semesterlöneskuld) blev betydligt bättre än planerat och även här är det aktieförsäljningen som är den stora förklaringen.

Kort sagt har vi överträffat samtliga ekonomiska mål 2011 förutom vad gäller soliditeten och amortering på låneskulden. Orsaken är aktieförsäljningen och vad gäller soliditeten där vi inte nådde ända fram ligger orsaken i att vi överskattade resultatet 2010 då vi i november fastställde budgeten för 2011. Vad gäller att vi

amorterade något mindre än budget beror på en ren försiktighetsåtgärd .

Men det bör också förtydligas att våra lån totalt sett i koncernen (inklusive dotterbolagen) inte minskar utan istället ökar och därmed våra borgensåtaganden, eftersom vi fortsatt med omfattande investeringar i bolagen då bl a Orsa Lokaler AB övertagit merparten av kommunens fastighetsinnehav.

Vår framtida ekonomi

I förslaget till ekonomiska mål 2013 och plan 2014-2015 framgår att det ser fortsatt tufft ut för kommunens ekonomi de kommande åren. Det finns även en stor osäkerhet kring Orsa Lokaler AB:s hyresdebitering för 2012.

Samverkansprojekten med Mora och Älvdalen har i vissa fall varit väldigt lyckosamma ekonomiskt medan vi ännu inte fått den förväntade effekten inom andra.

Befolkningsförändringen inom vissa åldersgrupper kommer obönhörligen medföra omfördelning av medel mellan olika verksamheter. Vi har under flera år minskat befolkningen totalt sett och detta leder till mindre intäkter/bidrag från staten. Tyvärr måste vi räkna med en fortsatt befolkningsminskning några år till innan trenden förhoppningsvis vänder.

Sist men inte minst så påverkas förstås även Orsa av den rådande "finanskrisen" och hur den slutar är det nog inte många som idag vågar uttala sig om.

Välfärdsbokslut 2011

Folkhälsoarbetet i Orsa kommun syftar till att främja Orsabornas hälsa. God folkhälsa för alla är en viktig dimension i ett hållbart samhälle. Folkhälsoutvecklingen används som underlag för prioritering och planering av det framtida folkhälsoarbetet. Folkhälsorådet, som är ett organ för samverkan och ömsesidig information, har under 2011 haft fokus på barns och ungas fysiska och psykiska hälsa.

Hur mår Orsa

Kommunstyrelsen beslutade att genomföra en studie för att utreda orsakerna till varför den psykiska hälsan bland ungdomar i Orsa är sämre än i riket och länet i övrigt. Folkhälsorådet kontaktade Dalarnas Forskningsråd som fick i uppdrag att bistå med analys och fördjupad kunskap av barns och ungas psykiska mående i Orsa. Studien ska resultera i en handlingsplan för att förebygga och förbättra det psykiska måendet för barn och unga i Orsa. Folkhälsorådet har fortsättningsvis ett ansvar att följa upp det praktiska arbetet och se till helheten.

Främja föräldraskap

Folkhälsorådet har även bidragit till att aktualisera betydelsen av föräldrastödsinsatser i Orsa kommun och bjudit in berörda nämnder till samtal.

Hälsoveckan

Hälsoveckan, som blivit en viktig del i folkhälsoarbetet, genomgår ständig utveckling. Vi vill utveckla Hälsoveckan och tydligare koppla den till hållbar utveckling. Veckan genomfördes i år för åttonde gången. Hälsoveckan erbjuder ett rikt och omfattande utbud av aktiviteter och budskapet är att vägen till hälsa är

tillgänglig, attraktiv, lustfylld och utan pekpinnar. Samverkan mellan olika företrädare behövs för att nå goda resultat i folkhälsoarbetet.

Kommunens insatser för människors hälsa/kommunens folkhälsoarbete

Folkhälsorådet har i uppdrag att samordna och strukturera det förebyggande och hälsofrämjande arbete som sker i Orsa kommun. Det finns ett nätverk med representanter för förvaltningarna och dess arbete har i år varit inriktat på teman som inflytande och delaktighet och integration. Dessutom följer vi årligen upp kommunens folkhälsoarbete genom samtal med kommunens förvaltningschefer.

Välfärdsbokslut

Folkhälsorådet ansvarar för att det årliga Välfärdsbokslutet utvecklas. I anvisningar för årsredovisningen uppmanas förvaltningarna att beskriva vad de bidragit med för att uppnå målen inom de två områden som prioriteras inom folkhälsoarbetet; Barns och ungas uppväxtvillkor och Fysisk aktivitet. Verksamheterna arbetar samtliga med målen. Nämnas kan barn- och utbildningsnämndens arbete mot kränkning och mobbing - och även arbetet för medinflytande för ungdomar. I samband med de lokalförändringar som varit har man strävat efter att skapa positiva lärmiljöer. Miljökontoret har projekt som syftar till att förbättra allergisituationen på förskolorna. Flera av våra skolor och förskolor jobbar aktivt med ökad fysisk aktivitet. Samarbetet med Orsa Grönklitt där alla skolbarn får möjlighet att besöka Grönklitt för skidaktiviteter och besök i björnpark och bowling skapar förutsättningar

för en god och jämlik hälsa. Överhuvudtaget har vi goda förutsättningar att förbättra nyckeltalen inom detta målområde.

Hållbar organisation

Folkhälsoarbetet har sedan starten vuxit i omfattning och folkhälsofrågorna blir allt viktigare. Folkhälsorådet har under 2011 arbetat med att utveckla en hållbar organisation. Det sker dels genom en mer utvecklad samverkan, dels i form av gemensamma prioriteringar och möten, med Mora folkhälsoråd och även med folkhälsorådet i Älvdalen.

Nyckeltal

Tyvärr släpar statistiken efter för våra nyckeltal så vi kan bara rapportera tendenser.

Trygga och goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar

Barn med låg födelsevikt. Andelen barn med låg födelsevik ökar.

Barnfattigdomsindex Andel barn som är ekonomiskt utsatta enligt denna definition ökar kontinuerligt i Orsa kommun.

Behöriga till gymnasieskolan Andelen behöriga är ungefär lika, dock fortfarande låg jämfört med rikssnittet.

Ökad fysisk aktivitet

Folkhälsorådet arbetar med att ta fram bra mått som speglar utvecklingen inom målområdet.

FYSS-ordinationer per 1000 patienter, dvs där läkare ordinerar fysisk aktivitet.

Andelen har minskat högst avsevärt. 2011 års siffror finns ännu inte tillgängliga.

Andel fysiskt aktiva 30 min/dag. Här finns endast ett värde och då blir jämförelser svåra att göra.

Antal kilometergång-och cykelväg i kommunen.

Under 2011 har sträckan förlängts med 300 meter och det finns i dagsläget 5,6 kilometer gång-och cykelväg i Orsa. Det har skett i anslutning till Bergetskolan.

Personalekonomisk redovisning

Antal anställda

Samtliga på avtal AB (allmänna bestämmelser, kollektivavtalet) PAN (avtal för personliga assistenter) och BEA (beredskapsavtal, dvs. arbetsmarknadspolitiska åtgärder).

Förvaltning	2011 Årsarbetare	2011 Tillsvidare- anställda (antal pers)	2011 Visstids- anställda (antal pers)	2010 Års- arbetare	2009 Års- arbetare
Näringslivskontoret	4	5	1	4	4
Kommunledningskontoret	15	14	4	19	24
Kulturförvaltningen	10	7	3	9	9
Räddningstjänsten	4	3	0	4	3
Arbetsmarknadsenheten	12	3	13	19	19
Tekniska förvaltningen	15	12	1	48	55
Barn- och utbildningsförvaltningen	208	195	27	213	212
Socialförvaltningen	231	228	16	239	231
Miljökontoret	15	14	2	15	12
Stadsarkitektkontoret	Ligger nu under Mora kommun	-	-	5	5
Summa	514	481	67	575	574

Årsarbetare definieras som arbetade timmar dividerat med en årsarbetstid på 1700 timmar.

Antalet årsarbetare var vid mättilfället 514 st, vilket är en minskning med 61 årsarbetare sedan 2010.

Den tillsvidareanställda personalen består till 82,5 % av kvinnor och 17,2 % av män.

Medelåldern bland tillsvidareanställda kvinnor är 48,7 år, jämfört med 2010 då genomsnittet var 49,0 år. Bland männen är genomsnittsåldern 49,7 år jämfört med 2010 då genomsnittet var 49,8 år.

Sysselsättningsgrad

Av kvinnorna är 53,1 % heltidsanställda. Bland männen är motsvarande siffra 75,9 %.

Arbetstid-övertid-mertid

Den utförda arbetstiden är 81,7 % av all tillgänglig arbetstid enligt avtal. Semester och ferier uppgår till 10,1 procent, sjukfrånvaro till 3,7 procent och övrig frånvaro (b.la tjänstledighet och föräldraledighet) uppgår till 6,7 procent. Föräldraledigheten kan delas upp i tillfällig

föräldraledighet (enstaka dagar, exempelvis vid vård av sjukt barn) och övrig föräldraledighet (exempelvis i samband med barns födelse). Antalet övertids- och mertidstimmar 2011 var 17 855, en minskning med 6 procent sedan 2010 (19 035.)

Lön

Medellönen (för tillsvidare- och visstidsanställda samt timavlönade) vid mättillfället var 21 870 kr för kvinnor och 22 594 kr för män.

Sjukfrånvaro - Frisknärvaro

Den totala sjukfrånvarotiden har minskat för sjätte året i rad, denna gång med 0,4 procentenheter. Största minskningen ligger i gruppen 29 år eller yngre. Av den totala sjukfrånvarotiden (37 281 timmar) avser ca 15 092 timmar de som har en sjukperiod på 60 dagar eller mer.

Hälsotalen redovisar hur stor andel av ordinarie arbetstid (är lika med tillgänglig arbetstid) som personalen varit sjuk. Följande sju mått skall redovisas enligt redovisningslagen. Siffrorna inom parentes avser 2010 och 2009.

- Total sjukfrånvarotid av sammanlagd ordinarie arbetstid är 3,7 (4,1 4,7) procent.
- Summa tid med långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) av total sjukfrånvarotid 40,5 (49,1 51,7) procent.
- Summa sjukfrånvarotid för kvinnor av sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor 4,2 (4,4 5,1) procent.
- Summa sjukfrånvarotid för män av sammanlagd ordinarie arbetstid för män 2,4 (3,3 3,4) procent.
- Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre av sammanlagd ordinarie arbetstid 1,4 (1,9 2,0) procent.
- Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30-49 år av sammanlagd ordinarie arbetstid 3,9 (4,3 4,2) procent.
- Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre av sammanlagd ordinarie arbetstid 4,1 (4,3 5,4) procent.

Frisknärvaro

Av kommunens anställda hade 64,9 procent 5 sjukdagar eller färre år 2010. För 2011 finns inte statistik att tillgå.

Pensioner -pensionsavgångar

Utbetalda pensioner inklusive löneskatt för dom som redan gått i pension uppgick till 8,8 mkr. Utbetalningarna avser ålderspension, intjänad pensionsrätt 971231, sjukpension och efterlevandepension.

Kommunens pensionskostnader

Kommunens pensionskostnader för anställda är bokförda till ca 19,4 mkr år 2011. 2010 var kostnaden 18 mkr. På sikt kommer kommunens pensionskostnader att öka kraftigt.

Personalkostnader

Personalkostnaden (i vilken våra förtroendevaldas arvoden är inräknade) utgör den största delen av kommunens kostnader. 2011 uppgick kostnaden till 54 % av verksamhetens kostnader eller 230 mkr (2010, 246 mkr). Av dessa utgör 160 mkr (2010, 172 mkr) lön. Personalkostnaderna minskade med hela 16 mkr under 2011. Att personalkostnaderna har minskat så kraftigt beror till stor del på att personalstyrkan inom fastighetsförvaltningen övergått till Orsa Lokaler AB från januari 2011 och att personal på Orsa Lärocentrum i och med den nya gymnasieorganisationen från halvårsskiftet tillhör Mora kommun.

Rekryteringsarbete

Ny kulturchef, chef för individ- och familjeomsorgen, biträdande socialchef, kostchef samt rektor för Orsaskolan har rekryterats under året. Under Vasaloppet gjordes en insats för att marknadsföra Mora, Orsa och Älvdalens kommuner som arbets- och bostadsorter. På Vasaloppsmässan informerades om lediga tjänster samt tjänster som kan komma att bli lediga på grund av pensionsavgångar. Över hundra tjänster fanns att visa upp. Många av dem har aldrig kommit arbetsförmedlingen tillhanda.

Särskilda satsningar under 2011

Chefsutbildningar

I samverkan med Mora och Älvdalen erbjuds nya chefer under en tvåårs period ett paket med grundutbildningar. Utbildningen fungerar också som en uppdateringsmöjlighet för erfarna chefer. Paketet innehåller sex olika utbildningar: arbetsrätt, offentlighet & sekretess, arbetsmiljö (där även skyddsombuden deltar), mediahantering, ekonomi samt ledarskapets grunder. Under 2011 har kurser i arbetsrätt, arbetsmiljö och offentlighet & sekretess genomförts.

Talangjakten, en prova på utbildning för tänkbara framtida chefer bland anställda i Mora, Orsa och Älvdalen, har genomförts. Fyra medarbetare från Orsa deltog.

Chefsdagar har genomförts under året med inriktning på kundfokus och samverkansavtalet.

Uppdrag Orsa kommun där elever i åk 8 på Orsaskolan praktiserar på kommunala arbetsplatser genomfördes under våren. Kommunen vill gärna visa på vilka arbeten som finns inom kommunsektorn för unga människor och uppdrag Orsa kommun är ett sätt.

Kommunfrukostar har genomförts under året där samtliga medarbetare är välkomna att delta. Frukostarna ger en möjlighet att mötas över förvaltningsgränserna, skapa kontaktnät samt att få information om aktuella händelser i kommunen.

Kollegiecoaching påbörjades under 2011. Cheferna fick lära sig en metod för att kunna coacha varandra i olika frågor.

En ny **Jämställdhetsplan** togs fram under hösten och den gäller för 2012-2014.

Förslag på **arbetsvärdering** blev beslutad under hösten. Arbetet fortsätter med att lägga på löner samt analysera om det finns oskäliga skillnader i lön utifrån kön.

Heltidsavtal med fackförbundet kommunal skrevs på, men en överenskommelse ska skrivas under innan avtalet börjar gälla.

Arbetsmiljö

AHA enkäten (kommunens medarbetarenkät) genomfördes under hösten. Alla arbetslag har arbetat med resultatet och skrivit handlingsplaner utifrån vad de behöver arbeta med på sin arbetsplats för att förbättra arbetsmiljön hos sig.

Arbetsmiljöverket har gjort en granskning på äldreboendena och arbetsgivaren har tillsammans med fackliga representanterna tagit fram en handlings- och åtgärdsplan för att åtgärda påpekade problem.

Friskvårdsprojekt var tänkt att starta under 2011 och sju arbetslag var anmälda. Projektet kom aldrig i gång under året och till 2012 finns ingen budget för detta avsatt.

Friskvårdsinspiratörerna har blivit fler. Två träffar har skett under året där inspiratörerna träffas, får information samt göra en prova på aktivitet.

Friskvårdsutbudet har utökats under året med fler aktiviteter och företag.

Breddaktivitet missbruk

Arbetsgivarringen har varit ute på arbetsplatserna i kommunen och informerat om droghantering. Medberoendeutbildningar har genomförts med goda resultat.

En **medarbetarpolicy** har arbetats fram och antagits.

Arbetsplatsträffar, samverkansgrupper och förvaltningsråd har samordnats och strukturerats upp.

Kommunfullmäktige

KOMMUNFULLMÄKTIGE är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige har 31 ordinarie ledamöter som utses i allmänna val. Fullmäktiges mandatperiod är 4 år.

Anders Rosell (s), ordförande
Maria Tapper (s), 1:e vice ordf
Rosanna Thyren (c), 2:e vice ordf

Kommunfullmäktige har under året haft sex sammanträden.

Bland de viktigare besluten under året finns beslutet om ny överförmyndarorganisation. Fullmäktige fattade också beslut om inköp av lokal för allergianpassad skolgång på Digerberget.

Två viktiga policydokument för det framtida arbetet i kommunen antogs, Medarbetarpolicy och Chefs och ledarskapspolicy. Båda blir ett gott stöd för utvecklingsarbetet i kommunen.

Fullmäktige godkände också en ny organisation för måltidsverksamheten. Den nya kostenheten ska kvalitetssäkra måltiderna inom alla kommunens kök.

Ungdomens hus överflyttades organisatoriskt till fritids- och serviceutskottet. Dessutom beslutades att man fysiskt flyttar till Röda skolan.

Skattunge friskola har erbjudits att köpa Skattunge skola. Den frågan har ännu i skrivande stund inte nått något avgörande.

Fullmäktige har beslutat om mottagande av ensamstående flyktingbarn. Rent praktiskt löser vi det i samverkan med Mora kommun.

Vindbruksplanen för Orsa kommun fastställdes också av fullmäktige under året.

Avvikelsen från budgeten avser utrustning till tingssalen för webbsändningar samt arvoden för ett extra fullmäktigesammanträde under året.

Ekonomisk översikt

Driftredovisning (tkr)

		2011		2010	2009
Verksamhet	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Kommunfullmäktige	447	300	-147	564	501
Kommunalt partistöd	336	336	0	336	336
Valnämnd	5	0	-5	178	82
Överförmyndare	301	256	-45	258	227
God man och förvaltare	296	300	4	414	328
Summa	1 385	1 192	-193	1 749	1 474
Budgetavvikelse				-227	-77

Revisionen

Revisionens roll och ansvar är fastställda i kommunallagens 9 kapitel, det av fullmäktige fastställda revisionsreglementet samt det av Sveriges kommuner och landsting (SKL) utarbetade God revisionssed i kommunal verksamhet

Mats Wahlström ordförande,
Elsmari Laggar-Bärjegård vice ordf
Mats Andersson, Susanne Bogg och Kåre Olsson

Revisorernas uppdrag är fastställda i kommunallagens 9 kapitel, det av fullmäktige fastställda revisionsreglementet samt God revisionssed i kommunal verksamhet.

Den kommunala verksamhetens mål, inriktning och omfattning fastställs årligen av fullmäktige i budgeten. Revisionens uppgift är att granska och bedöma om nämnderna, kommunstyrelsen och de enskilda ledamöterna i dessa organ på ett ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt bedriver sina verksamheter i enlighet med den fastställda budgeten.

För att uppnå revisionens målsättning genomför vi årligen olika revisionsinsatser.

Den granskningsverksamhet som vi har genomfört under 2011 ligger som underlag för våra uttalanden i revisionsberättelsen.

I samband med avlämnandet av revisionsberättelsen kommer vi att ge en mer detaljerad redogörelse över granskningsverksamheten 2011

Vi har även genom de av fullmäktige utsedda lekmannarevisorerna granskat verksamheten i kommunens bolag.

Budgetavvikelsen beror på en extra utredning av IFO-verksamheten utöver planlagd revision.

Ekonomisk översikt

Driftredovisning (tkr)

		2011		2010	2009
Verksamhet	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Revision	602	504	-98	529	484
Summa	602	504	-98	529	484
Budgetavvikelse				-193	110

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Under kommunstyrelsens vilar förutom centralt administrativt stöd kulturutskottet, fritids- och serviceutskottet samt Räddningstjänsten. Kommunstyrelsen är också ansvarig för de kommunövergripande målen. Dessa redovisas separat. Under denna rubrik redovisas bara verksamheternas förvaltningsmål.

Marie Olsson (s), ordförande
Anders Rosell (s), 1:e vice ordf
Mikael Thalín (c), 2:e vice ordf

Förvaltningschefens inledande kommentar

2011 har varit ett förändringsår med allt det innebär. Vi har en delvis ny organisation. Bland annat har vi ett nytt utskott, fritids- och serviceutskottet, direkt under kommunstyrelsen. Detta sedan tekniska nämnden lagts ned och flera av dess verksamheter övergått till våra bolag.

All förändring innebär att vi haft att hantera en hel del oro. Som vi förutspådde betydde det också att en del nyckeltal försämrats. Det noterade vi när resultatet kom från den stora undersökningen Statistiska centralbyrån genomför årligen. Försämringen där var dock något lägre än vi befarat. Det bådär gott. För det är under 2012 det är upp till bevis. Vi kommer att göra en ny undersökning 2012 och 2013. 2012 får vi vara glada om vi ligger still. Men har vi inte förbättrat oss till 2013, då har vi problem.

Nuläge

2012 är året då den nya modellen för verksamhetsplanering och måluppföljning ska vara i skarp drift. Därför förstärker vi stödet för den verksamheten under det första halvåret genom omprioriteringar av arbetsuppgifterna. Vi kommer också att arbeta för en ännu tydligare koppling mellan budget och verksamhetsplanering. Detta sker bland annat genom att ledningsgruppen i än större utsträckning fokusera på verksamhetsuppföljning och inte minst uppföljning av de åtaganden vi har genom t ex värds-kapsprojektet, Forum Orsa och Förenkla helt enkelt.

Arbetet har just startat med den kommunala utvecklingsplanen. Den kommer tillsammans med översiktsplanen att vara den samman-

Liknande förhållande gäller Svenskt näringslivs ranking av företagarklimatet. Vid djupintervjuer har vi konstaterat att den oro som varit inom skolan påverkat även det resultatet.

Vår ekonomi är ansträngd, men under kontroll. Under 2011 inledde vi också försäljningen av aktier i det som idag heter Grönklittsgruppen AB, med mycket gott resultat. Det är dock viktigt att poängtera att verksamheten inte får planeras utifrån sådana tillfälliga extratillskott i budgeten. 2011 är också året då Kalle Moraeus åter satt Orsa på kartan. Programmet Moraeus med mera blev en formidabel succé vars betydelse för bygden inte kan underskattas.

De satsningar vi gjort på barn- och ungdom och äldre, främst inom kultursektorn, har varit framgångsrika.

hållande planen för hur Orsa ska utvecklas. Här kommer vi att samla de strategiska planer och strategier kommunens olika delar arbetar med. Den blir därmed också ett verktyg för att utnyttja våra resurser optimalt. Ingen kommer att kunna sitta och "köra sitt eget race" på sin egen kammare.

Vi kommer också att satsa på omvärldsbevakning för att stå beredda inför framtida förändrade förutsättningar för kommunerna. För förändring är normalläge i den här världen. Inom kulturutskottets verksamhet fortsätter samarbetet med Vinterfest. I samarbete med IOGT har också ett arbete inletts för en digitalisering av biografen Röda Kvarn.

Framtidsbedömning

Den stora utmaningen är att hålla ihop verksamheterna så att vi kan styra kommunen mot de mål vi satt upp.

Ekonomi är en fortsatt utmaning för landets kommuner. Därför kommer vi att även i fortsättningen få lov att se över verksamheterna så att vi använder varje skattekrona så effektivt som möjligt.

Samverkan är en fortsatt framgångsfaktor för det. Både internt mellan förvaltningarna och med andra aktörer i samhället. Resurscentrum är ett bra exempel där verksamheten både förbättras och blir mer kostnadseffektiv.

Näringslivskontoret har identifierat fem områden där vi måste lyckas:

- **Bostäder.** Vi måste ha fler lägenheter och bostadsrätter i attraktiva lägen och ett brett utbud av attraktiva tomter för villor över hela kommunen. Vid Styversbacken tillskapas ett 50-tal tomter i mycket attraktivt läge som börjar säljas 2013. Detta område samstämmer också mycket väl med Moras planer. Vi kommer att dra nytta av varandra. Ett gott exempel på samverkan i det fallet är att NODAVA är engagerat över kommungränsen i vatten- och avloppsförsörjningen och att vi kommer att ansluta till Moras va-nät.

- **Arbetskraftsförsörjning/matchning.**

Företagen – och även kommunerna – kommer att behöva folk de närmaste åren. Men det är

främst människor med specialkompetens. Vi måste också hjälpa medflyttare att få jobb – och naturligtvis orsaborna som redan finns här. Här fortsätter vi med det jobb som pågått i samverkan med grannkommunerna.

- **Utveckling av besöksnäring.** Vi har en enorm draghjälp av Moraeus med mera just nu. Det ska vi fortsätta dra nytta av. Kommunen stöttar också en gemensam marknadskampanj som besöksnäringen ska genomföra. Vår uppgift blir till stor del att vässa Orsas profil. Vi är stora inom musik och rovdjur idag och vi kan bli större. Ett led i detta är kulturutskottets avsiktsförklaring att man är beredda att ta över det regionala musikuppdraget i länet.

- **Företagsutveckling,** egentligen en fortsättning på ordinarie rådgivningsarbete och nätverksskapande.

- **Företagsklimat.** Här handlar det mycket om att fortsätta det interna jobbet med värdskap, förenkling, tjänstegaranti och samverkan mellan förvaltningarna.

Flera av våra verksamheter bidrar till framgången inom de här områdena.

Kulturutskottets lokala kulturplan kommer också att bli en viktig del i pusslet. I utskottets nya mål anges t ex främst höjd ambitionsnivå inom områdena tillväxt och näringslivsutveckling. En viktig motor blir också centrumarbetet.

Måluppfyllelse

Livskvalitet

Arbetet med att sätta en medborgarbudget inleddes under året och i början av 2012 blir vi landets första kommun som lägger ut driftbudgeten på nätet för att få tips och råd från medborgarna.

I livskvalitetsarbetet ingår definitivt arbetet med Orsa centrum och där har alla förvaltningar bidragit. Näringslivskontoret har sammanfört kommunens och företagens önskemål om profil för centrum. Fritids- och servicekontoret är aktiva, inte minst i förhandlingarna med Trafikverket.

Kulturutskottet öronmärkte också pengar för extra skolsatsningar. Satsningen kultur och hälsa för äldre går också över till ordinarie verksamhet.

Under trygg och sund kommun bör nämnas Fritids- och serviceutskottets arbete i projektet Trygga skolvägar och en översyn av väghastigheterna inom tätorten.

God ekonomisk hushållning

De ekonomiska målen inflationssäkerhet och minskad låneskuld kommer att uppfyllas.

Vi kommer också att öronmärka pengar till pensionsskulden. Försäljningen av aktier i Grönklittsgruppen ger förstärkning i kassan.

Samtidigt innebär den att en ny ägare med bättre förutsättningar att bidra till företagets utveckling gör entré i Grönklittsgruppen.

Nämnderna sammantaget går dock fortfarande back (dock inte alla). Se mer under respektive verksamhets ekonomiska redovisning.

Samhällsservice

Arbetet med bostadsförsörjningsplanen har inletts. Den kommer dock inte att bli klar under 2012, eftersom den ska kopplas till den kommunala utvecklingsplanen. Vi fortsätter också att utveckla våra samverkansprojekt med grannkommunerna. En översyn har gjorts och brister under igångsättningsperioden håller på att åtgärdas enligt en fastställd plan. Vi samverkar med Mora och Älvdalens kommuner inom IT, löner, upphandling, överförmyndare, gymnasium, social myndighetsutövning och viss ekonomihantering. Vi har också det gemensamma va-bolaget NODAVA. Med Mora samarbetar vi dessutom inom stadsbyggnad och miljö. Det sistnämnda samarbetet har pågått i mer än 40 år! Interna stora förändringar är det nybildade Orsa lokaler AB.

Tillväxt

Som tidigare nämnt sjönk vi i Svenskt näringslivs ranking, utom vad gäller kommunala tjänstemäns attityder till företagande.

Måluppnåelsen speglar inte heller aktiviteterna på området. Förenkla helt enkelt och Forum Orsa har utvecklats för att göra tillvaron mindre krånglig för företagen. Under året har aktivt avslutats flera kommunala verksamheter som riskerat konkurrera med privata leverantörer av framförallt hushållsnära tjänster. Satsningen på nya bostadsområden, centrumutveckling, på jobbmatchning och liknande är aktiviteter som ger resultat på längre sikt.

Orsaandan

Bland aktiviteterna kan nämnas att en överväldigande majoritet av kommunens anställda genomfört värdsutbildningen. Den kommer att följas upp på arbetsplatsnivå årligen.

Mål som inte nås

Som tidigare nämnts når vi inte målsättningarna i de attitydundersökningar som gjorts om kommunens utveckling och om företagsklimatet. Medarbetarna har också en något sämre uppfattning om kommunen än föregående mätning, av skäl vi tidigare angivit.

Räddningstjänsten

Antalet larm har varit 121 st vilket är fler än ett normalår. Den allvarligast branden inträffade i ett tvåbostadshus på Västeråkern där en kvinna tyvärr omkom. Vi har ej haft någon skogsbrand under året. Antalet brand i byggnad inkl soteldar har minskat till 12, antalet trafikolyckor har ökat till 23, sjukvårdslarmen har ökat till 10, automatiska brandlarmen har varit 19 vilket är normalt. Det nya radiosystemet Rakel har införts under året.

Förebyggande

32 tillsyner enligt lagen om skydd mot olyckor samt brandfarlig vara har gjorts som planerats. Vi har även givit tillstånd för brandfarliga och explosiva varor. 230 personer inklusive skolbarn har utbildats i brandskydd. Vi har inlett utbildningen med all kommunalpersonal i Hjärt-Lung-Räddning.

Beredskapsplanering

Risk och sårbarhetsanalys har tagits fram. Arbetet med en riksomfattande analys av elberedskapen har pågått. Dalälvsprojektet (om översvämning) pågår. Hjälpa med beredskapsplanering i förvaltningarna pågår.

Nuläge

Arbete med att minska antalet bränder i byggnad har högsta prioritet. Vi har tagit över tillsynen av brandposterna från NODAVA. Vi har idag det antal brandmän som krävs, omsättningen är låg.

Framtidsbedömning

Att rekrytera deltidsbrandmän i framtiden blir ett problem då arbetstillfällena hos huvudarbetsgivare är så få. Att minska antalet larm är svårt beroende på den sociala situationen i samhället. Det framtida klimatet kommer att innebära översvämningar allvarligare stormskaor med tillhörande strömavbrott samt svårare skogsbränder.

Mål som inte nås

En del prestationsmål i kommunens handlingsprogram för skydd mot olyckor där räddningstjänsten är delansvariga är ej uppnådda. Hit hör utbildning i isivräddning till skolbarn, erbjuda äldre i eget boende rökdetektor kopplad till trygghetslarmet för ett självkostnadspris. Att få samtliga invånare att ha en fungerande brandvarnare samt släckutrustning är svårt att uppnå. 300 personer skall årligen utbildas i brandskydd, under 2011 har 230 utbildats detta, beror delvis på intresse från skolan.

Ekonomisk översikt**Kommunstyrelsen exkl. fritids- och serviceutskottet**

Driftredovisning (tkr)

	2011			2010	2009
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Verksamhet					
Politisk verksamhet	8 162	5 769	-2 393	5 537	4 668
Fysisk planering	0	0	0	532	418
Näringslivsåtgärder	2 446	2 856	410	2 803	2 209
Turism	2 261	2 140	-121	2 054	2 068
Folkhälsa	42	76	34	35	18
Räddningstjänst	4 877	4 836	-41	4 555	4 668
Kulturverksamhet	5 942	5 733	-210	5 761	5 500
Affärsverksamhet	902	645	-257	-716	70
Kollektivtrafik	2 138	2 776	638	2 261	2 470
Centrala stödfunktioner	17 400	17 132	-268	17 131	15 206
Föreningsbidrag	783	918	135	1 047	800
Summa	44 953	42 879	-2 074	41 000	38 095
Budgetavvikelse				-41	2 511

Tekniska nämnden avvecklades hösten 2011. De verksamheter som inte gått in i bolagen Nodava och Orsa lokaler finns nu under Fritids- och serviceutskottet. I årets bokslut redovisar vi utskottets siffror separat.

Ekonomisk översikt**Fritids- och serviceutskottet**

Driftredovisning (tkr)

	2011			2010	2009
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall
Verksamhet					
Tekniska nämnden	0	0	0	183	144
Tekniska kontoret	1 633	1 763	130	1 326	1 338
Gator och vägar	7 589	6 692	-898	7 326	7 574
Parker och lekplatser	2 250	2 065	-186	1 727	1 715
Fritid	7 159	7 405	247	8 384	8 175
Turism	164	160	-5	167	208
Flygplats	204	155	-49	244	162
Fastighetsförvaltning	2 540	2 322	-218	597	-1 392
Vatten och avlopp	1 031	650	-381	-933	1 631
Avfallshantering			0	-498	-549
Kommunalteknik centralt			0	498	502
Summa	22 571	21 211	-1 360	19 021	19 509
Budgetavvikelse				-828	-889

Förvaltningschefens kommentar till ekonomiskt utfall

Kommunstyrelsens verksamheter visar tillsammans ett underskott på ca 2,1 mkr. Den verksamhet som kallas "medel till kommunstyrelsens förfogande" visar det största underskottet, 2,1 mkr och ingår i den ekonomiska översikten under rubriken "Politisk verksamhet". Man har på denna verksamhet tagit kostnader för att (om kommunstyrelsen så beslutar) täcka underskott gällande Orsa lokaler AB på knappt 2,8 mkr.

Kulturutskottets minus beror på tre orsaker. Personalkostnaderna var inte täckta i budget och betald övertid beviljades alltför generöst. Kostnaderna för Kulturhusets utställningar och bildarkivet var för höga under året. Okontrollerade kostnader för allmänskultur tilläts passera utan åtgärd.

Näringslivskontoret visade ett överskott på ca 400 tkr. I bokslutet 2010 visade projektet Dalarna-Zhongshan ett större underskott pga att man valde att ta kostnader för befarade förluster i projektet. När de befarade förlusterna inte blev av väger 2011 års överskott mot 2010 års underskott och totalt sett över åren blir resultatet noll för projektet.

Verksamheten skog och mark visar ett underskott pga att man inte sålt skog i den omfattning som man budgeterat för.

IT-verksamheten blev även under 2011 dyrare än budgeterat.

Kollektivtrafiken visade däremot ett större överskott (drygt 600 tkr) pga omläggning mellan linjetrafik och skolskjutsar. Budgeterad utökning av turer genomfördes först fr o m augusti.

På räddningstjänsten har antalet larm varit fler än ett normalår. Eftersom man inte har haft några skogsbränder och antalet larmtimmar varit lägre, trots fler larmtillfällen, klarar räddningstjänsten ändå att hålla sin budget.

För fritids- och serviceutskottet visar verksamheten för gator och vägar det största underskottet. Kostnader för vinterväghållning, tjälskador samt offentlig belysning blev högre än budgeterat. Kostnader för det kommunala ansvaret för va (brand- och dagvattenhantering) var inte budgeterat. Fritidssidan visar ett överskott vilket hänför sig till vakant tjänst som fritidschef under den period som fritidschefen innehåft tjänsten som tillförordnad teknisk chef. Totalt slutar fritids- och serviceutskottets verksamhet på ett underskott på 1 360 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för förskolor, familjedaghem, skolbarnomsorg, grundskola, särsvux, eftergymnasiala utbildningar, musikskola och integrationsenhet.

Gunilla Elings-Friberg (s), ordförande
Håkan Yngström (c), vice ordf

Förvaltningschefens inledande kommentar

År 2011 var ett intensivt år av flera skäl. Ny skollag, nya förordningar och läroplaner för förskole- och skolverksamheter medför ett stort implementeringsarbete och nya rutiner på alla nivåer. På grundskolan har vi som stöd infört ett kommunikation och dokumentationssystem för rektor, lärare, elever och föräldrar.

Ett uppkommet behov av lokaler för allergisanerad förskoleklassverksamhet innebar många timmars arbete.

Röda skolans 100-årsjubileum och flytten till den utbyggda och renoverade Bergets skolan för elever från Kyrkbyns skola genomfördes i samband med läsårets slut.

Nuläge

Fler barn inom förskolan behöver ett riktat stöd än tidigare. Barngrupperna är stora och barnen har längre tid inom förskolan än tidigare. Behov av omsorg på obekvämt arbetstid finns. Ökade pedagogiska krav inom förskolan innebär att lokalerna också behöver anpassas till dagens krav på överblickbarhet och möjlighet till att skapa pedagogiska miljöer.

Betygsresultaten är låga, önskemål om resurser för att ge stöd till elever i sin utveckling ökar. Om vi tittar bakåt så har barn- och utbildningsnämnden beviljat ca 1,8 mkr under

Den nya ledningsorganisationen för förskola och grundskola startade den första januari. Den har som syfte att ge förskolechefer/rektorer mer tid att ägna sig åt den pedagogiska verksamheten. Gymnasiet, vuxenutbildningen, svenska för invandrare och administrationen vid Orsa Lärocentrum övergick i sin helhet till den gemensamma gymnasienämnden den första juli.

Arbetet med den skolpolitiska plattformen, framtagande av mål samt arbetet med att få in dessa i verksamhetsplaneringen har medfört ett ökat fokus mot mål och kvalitetsarbetet.

läsåret 2010/2011, till fler lärare och assistenter, men frågan är om de resurserna användes på mest effektiva sätt. Forskningsöversikten "Synligt lärande", som bland andra Sveriges Kommuner och Landstning, SKL tagit fasta på, kan förhoppningsvis ge oss bättre ledtrådar inför framtida satsningar.

Swedish college of travel and tourism, SCoTT har idag bra elevtillströmning till sina utbildningar. Till en stor del kan det tillskrivas att SCoTT har en god renommé, bra kvalitet att erbjuda samt att de erbjuder utbildning som efterfrågas.

Framtidsbedömning

Vi står inför fortsatta stora utmaningar inom verksamheterna. Implementering av våra styrdokument och läroplaner fortsätter. Studien "Orsa – två motbilder" som Dalarnas forskningsråd genomfört och som berör ungdomars psykiska välbefinnande i Orsa,

kommer sannolikt att ge nya mål och nya uppdrag för verksamheterna. Den kommer också att vara en pusselbit vid prioriteringen av insatser för att komma till rätta med låga betyg och resultat i nationella prov. En grupp med lärare, fackliga förtroendemän

och chefer har bildats för att utifrån tillgängliga resurser och utifrån resultat, forskning osv utarbeta åtgärder och planer för att åstadkomma bättre resultat. Denna grupp skall förhoppningsvis också ge en större förankring och legitimitet till nödvändiga utvecklingsinsatser i framtiden.

Inom förskolan behöver miljö och lokaler anpassas för att kunna uppfylla acceptabel standard. En allt högre genomsnittsålder bland personalen innebär rekryteringsmässiga utmaningar men även anpassningar i miljö och organisation med hänsyn till medarbetarnas kapacitet.

De nya kraven på legitimation för lärare och krav på behörighet innebär ytterligare en stor förändring för grundskolan. Sannolikt

medför kravet stora kostnader för utbildning och komplettering av behörigheten. Hur utbildningskostnaderna skall fördelas mellan arbetsgivaren och arbetstagaren måste klargöras.

SCoTTs tillstånd för att fortsätta att ta emot nya elever omprövades tidigt under 2012 och man beviljades nya intag på tre kurser.

Ungdomens hus ingår från 2012 i service- och fritidskontorets verksamhet. Det är viktigt att samarbetet mellan flera aktörer i arbetet för våra unga fortsätter och utvecklas.

Integrationsenheten har fått en ändrad roll vid mottagningen av nyanlända och anpassningen till de nya förutsättningarna behöver utvecklas i samspel med Arbetsförmedlingen

Måluppfyllelse

Livskvalitet

Idag finns inga av nämnden fastställda mått till de mål som togs fram under 2011. En arbetsgrupp inom nämnden arbetar sedan november 2011 med att ta fram relevanta mått till målen. Däremot har vi arbetat mot målen:

Kultur i skolan

I samverkan med Kulturrådet har verksamheterna en kulturgrupp som planerar och utarbetar kulturaktiviteter för verksamheten inom barn- och utbildningsnämnden.

Orsaskolan och Digerbergets skola har genomfört ett flertal kulturella aktiviteter genom statsbidrag från Skapande skola projektet. Musikalen på Digerbergets skola med sång, musik och skådespeleri är en begivenhet som kommer att bli ett årligt evenemang framöver.

Ett avtal om samarbete har slutits med Grönklitt. Det innebär att alla elever erbjuds möjlighet att hyra och åka skidor i Grönklitt vid ett tillfälle under året, besök på Orsa björnpark samt möjlighet att spela bowling vid ett tillfälle.

Delaktighet

Elevråd och klassråd/mentorsträffar finns nu på alla skolor. Av en elev- och barnenkät framkommer dock att demokrati och inflytandefrågor kan utvecklas mer i verksamheten.

På alla skolor finns föräldraråd och även på de flesta förskolor.

Inom Ungdomens hus Leif genomförs verksamhetens planering och utförande till en del via en ungdomsstyrelse.

Miljö

Miljöfrågor och hållbart lärande finns inarbetade från tidigare år. Här behövs dock ett tålmodigt engagemang för att vidmakthålla dessa strukturer och förhållningssätt för att både bevara bra arbetssätt och utveckla området.

Vissa miljöer inom förskolor och skolor behöver en upprustning för att erbjuda goda lärmiljöer för personal och elever.

God ekonomisk hushållning

Även här jobbar arbetsgruppen med att ta fram relevanta mål.

Vi fortsätter att ha månatliga budgetuppföljningar med verksamhetsansvariga för att tidigt se budgetavvikelse och snabbt kunna vidta åtgärder.

I och med gymnasiesamarbetet har kostnadsläget för gymnasiet, vuxenutbildningen, Svenska för invandrare och administration förbättrats.

Genom en minskning av tjänster inom grundskolan har personalkostnaderna anpassats efter budget.

För att anpassa oss till budgetramarna har införandet av barnomsorg på obekvämt arbetstid lagts på is.

Samhällsservice

Även inom detta målområde ses måtten över.

Utbildning och Behöriga till gymnasiet

En rad åtgärder är igångsatta, men målen nås inte heller under 2011.

Med statsbidrag och egna medel har det genomförts en matematiksatsning och uppbyggnad av matematikverkstäder inom grundskolorna.

En satsning mot att utveckla svenskundervisningen och förstärkning av stödet för de yngre eleverna har inletts. Inom förskolan har personalen fått utbildning kring pedagogisk dokumentation enligt den nya läroplanen för förskolan.

Ett utvecklingsarbete har skett inom grundskolan avseende bedömning och betyg. Sambedömningskonferenser har genomförts i samband med nationella proven för att en likvärdigare bedömning skall ske.

Sambedömningskonferenser har även genomförts vid betygssättning på Orsaskolan. Rektorererna inom grundskolan samt utvecklingsledarna har under året genomgått en pedagogisk ledarskaputbildning och för att utveckla sitt strategiska pedagogiska arbete. Utöver detta har också implementering av nya skollagen och läroplanerna skett med stöd av

Viktigare aktiviteter

En ny strategisk skolplan har utarbetats. Nämnden har under hösten beslutat att den ska gälla som strategiskt plan för hur verksamheten ska utvecklas och vad som ska prioriteras de närmsta åren.

särskilt utbildade "piloter" inom förskola och skola. Arbetet fortsätter och kommer att ta flera år i anspråk

Lokala organisationsförändringar har gjorts för att stödja elever. Lilla Orsaskolan kan nämnas som en åtgärd som kunde genomföras genom särskilt riktade medel från nämnden. Det innebär att elever med behov av särskilt stöd fått möjlighet att arbeta i mindre grupper. Utöver detta har också extra lärare och assistenter satts in som stöd.

Tillväxt

SCoTT bidrar till inflyttning till Orsa kommun genom att ett antal elever skriver sig i Orsa under studieperioden.

Orsaandan

Tydligt och lyhört ledarskap

Den nya ledningsorganisationen inom förskola och grundskola har till syfte att skapa större möjlighet för ledaren att ha större fokus på sitt ansvarområde.

Vi har också genomfört pedagogisk ledarskaputbildning för rektorer och tagit fram strukturer för det pedagogiska utvecklingsarbetet för att öka effekten av ledarskapet.

Deltagande i Vårdskapsföreläsningar och Vårdskapsspelet samt diskussioner på APT träffar kring Vårdskap har satt fokus på inställning och förhållningssätt under året.

Mål som inte nås

Resultaten av de nationella proven i årskurs 3 och slutbetygen för årskurs 9 var mycket svaga våren 2011. Enligt prognoser för höstbetygen 2011 för årskurs 8 och 9 kommer de inte att förbättras, särskilt vad gäller matematik och svenska.

Stödet till elever i grundskolan brister, utveckling av kompetens och anpassning av stödet till elever bedöms vara relevanta åtgärder liksom utveckling av föräldrastödet.

Målet att erbjuda barnomsorg på obekvämt arbetstid är inte uppnådd.

Nyckeltal 2011	Orsa kommuns statistik 111015			Skolverket		Grundskola F-9 (Okt)	2011015	2010	2009
	2011	2010	2009	Antal elever			677	711	737
Förskola (Okt)	2011	2010	2009	Särskola Orsa/Mora			7	7	10
Plac barn inkl enskild förskola	229	248	249	Elever i andra kommuner			10	8	5
Förskola	2011	2010	2009	Grundskola			2011	2010	2009
Antal Barn/Heltid (exkl enskild förskola)	4,7	5,4	5,0	Lärare/100elever (2010 inkl Lilla Orsaskolan)			8,7	10,2	8,2
Rikets medelvärde	5,3	5,4	5,3	Rikets medelvärde				8,3	8,2
Fritidshem	2011	2010	2009	Slutbetyg åk9			2011	2010	2009
Antal barn per avdelning	50,0	41,6	35,3	Meritvärde - Orsa			171	199	209
Antal barn/heltid	24,1	21,0	26,4	Rikets medelvärde			211	209	210
Rikets medelvärde		21,0	20,9	Musikskolan			2011	2010	2009
				Antal elever i undervisning					
				genomsnitt VT/HT			213	237	246

Skolverket har vid trycktilfället inte redovisat samtliga nyckeltal på nationell nivå

Antal lärare omräknat till heltidstjänster per 100 elever under mätveckan som är den vecka då 15 oktober infaller, årligen. Uppgifterna för 2011 avser läsåret 2011/2012.

Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg. Det möjliga maxvärdet är 320 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet beräknas för de elever som fått betyg i minst ett ämne. Elevernas sammanlagda poäng divideras med antal elever som fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet. Uppgifterna för 2011 avser vårterminen, dvs läsåret 2010/2011.

Ekonomisk översikt

Driftredovisning (tkr)

Verksamhet	2011			2010		2009
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall	
Barn- o utbildningsnämnd	403	340	-63	374	337	
Administration	3 841	4 629	788	3 916	3 431	
Musikskola	3 065	3 216	152	3 561	2 614	
Förskola	27 991	26 936	-1 055	27 293	25 345	
Grundskola	67 357	65 746	-1 611	66 995	67 471	
Grundsär	2 630	3 360	730	3 834	4 210	
Gymnasieskola	30 966	33 203	2 237	34 682	36 212	
Gymnasiesär	2 563	3 300	737	2 773	4 084	
Vuxenutbildning	5 157	4 960	-198	3 810	4 058	
SFI	759	761	2	637	447	
SCOTT	222	-20	-241	71	-78	
S:a utbildningsverksamhet	144 952	146 430	1 478	147 946	148 130	
Integrationsenheten	0	0	0	-198	-2	
Arbetsmarknadsenheten			0	2 483	3 365	
Projekt			0	0	0	
Summa totalt	144 952	146 430	1 478	150 231	151 493	
Budgetavvikelse				161	1 524	

Förvaltningschefens kommentar till ekonomiskt utfall

Nämndverksamheten har ett underskott vilket beror på högre kostnader för utbildning och konferenser, arbetsgrupper för utveckling av mål- och styrdokument samt resor.

Under administrationskostnaderna uppstår ett överskott då ett förändrat finansieringssystem inneburit att vi inte har kostnader för hyror av datorer.

Utvecklingskostnaderna har belastat verksamheterna vilket ger underskott i verksamheterna men ett överskott på administration.

Kvarvarande ej fördelad buffert utgör också en del av överskottet.

Musikskolan ger ett litet överskott på grund av tjänstledigheter och återhållsamhet vid vikarietillsättningen.

Längre sjukskrivningar och korttidsvikariat på vissa avdelningar leder till dubbla personalkostnader.

Personal kan inte ta ut 30 dagars semester under sommaren och vikarier behövs vid semester på andra tidpunkter. Förskolan har lägre barnomsorgsintäkter med anledning av allmän förskola för treåringar, vilket innebär fria förskoleplatser upp till 15 tim/vecka. Fler än budgeterat har blivit inskrivna i enskilda förskolan.

För fritidshem har kostnaderna för elever i behov av särskilt stöd givit ett underskott

Grundskolan har haft särskilda riktade resurser för barn i behov av särskilt stöd. Anpassningen av organisationen till beslutad grundresurs skedde ej under våren men blev reglerad till hösten. Interkommunala ersättningar till andra kommuner samt omläggning av linjetrafik till särskild skolskjuts gav verksamheten ett underskott.

Gymnasieskolan, vuxenutbildningen och Svenska för invandrare SFI redovisar ett överskott. De nya förutsättningarna vid övergången till den gemensamma gymnasienämnden har inneburit att budgeten har varit svår att beräkna. Sent inkomna uppgifter från Gymnasienämnden pekar på ett underskott för gymnasienämndens verksamhet som belastar Orsa utifrån procentuell beräknad andel.

Ungdomens hus har höga personalkostnader genom dubbelbemanning på kvällar och helger. Detta beror på arbetsmiljöskäl och säkerhetsaspekter.

SCoTT har ett underskott med anledning av högre kostnader för föreläsare och arbetet med att ansöka om nyintag till kommande kurser hos Yrkeshögskolemyndigheten.

Investeringar

Inköp av inventarier i samband med ombyggnation av Bergetskolan samt inköp och allergianpassning av lokaler för förskoleklass på Digerberget är de större investeringsposterna under året.

Elevdokumentationssystem för elevhälsan samt dokumentation- och kommunikationssystem mellan lärare, elev och vårdnadshavare för grundskolor, Fronter, är nya IT-baserade verktyg som gemensamt används inom Mora-Orsa-Älvdalen.

Personalredovisning

Utöver Orsa Lärcentrums, OLC, flytt till gymnasiesamverkan Mora/Orsa/Älvdalen med 10 personer har barn- och utbildningsnämndens

verksamhetsområde minskat med 5 tjänster. Totalt är det en förändring med 15 tjänster.

Sommaren 2011 sade rektor på Bergetskolan upp sig vilket medförde ytterligare förändring av ledningsorganisationen för Berget och Digerbergets skola. Rektorstjänsten omvandlades till två 50 % utvecklingsledartjänster som syftar till att avlasta rektor det administrativa arbetet. En gemensam rektor ansvarar för Bergets och Digerbergets skolor. Till Orsaskolan har rekrytering av en ny rektor genomförts. Rektorerna har fått kompetensutveckling i att utveckla sitt pedagogiska ledarskap och framtagande av strukturer för att gå vidare i det pedagogiska ledarskapet.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för att ge stöd och hjälp till enskilda individer som på grund av fysiska, psykiska och/eller sociala orsaker har behov av detta.

Hans Sternbro (s), ordförande
Anne-Marie Fröjdh (c), vice ordf

Förvaltningschefens inledande kommentar

År 2011 har präglats av organisations- och personalförändringar. Två tidigare verksamhetschefer har ersatts av en biträdande socialchef. Nya är också enhetscheferna för Individ- och Familjeomsorgen (IFO) och det nystartade Resurscentrum. Socialpsykiatri har under året flyttats till handikappomsorgen samt anpassat bemanningen efter insatsbehoven. Vi har haft tillsyn av Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket på Lillåhem och Orsagården

där det framkommit brister som vi ser allvarligt på och arbetar med.

De flesta enhetschefer och biståndshandläggare har fått utbildning i LEAN, en modell för att effektivisera verksamheten. Dessa utbildningsdagar har gjorts i samverkan med Mora och Älvdalen.

Socialnämndens mål har setts över och har resulterat i att vi har sex övergripande mål att arbeta med under 2012.

Nuläge

Revision på IFO visade på en del brister. En av dessa var brist i samverkan med Arbetsmarknadsenheten. Under året sammanfördes dessa enheter till Resurscentrum där även andra aktörer medverkar. En styr- och en arbetsgrupp bildades med personer från IFO, primärvård, arbetsförmedling, försäkringskassa och integration. Målet har varit att få en gemensam grund inför arbetet med att hjälpa personer till egen försörjning. En praktikplatsbank håller på att tas fram. Två coacher har anställts. Dessa kommer att stödja

och vägleda personerna på vägen till arbete eller studier.

Vi saknar överenskommelse om heltidsavtal och årsarbetstid vilket gjort att vi ännu inte kunnat erbjuda kommunals medlemmar heltidstjänster. Anhörigstödet jobbar nu mot alla grupper av anhöriga. Tidigare jobbade man enbart mot de dementas anhöriga. De samverkar en hel del med Mora.

IFO har tillsammans med primärvården och psykiatri startat en livsstils-mottagning som riktar sig till personer med missbruksproblem.

Framtidsbedömning

Den största utmaningen som socialförvaltningen står inför är att hjälpa våra klienter till egen försörjning och därmed få ner kostnaderna för försörjningsstödet.

Daglig verksamhet och socialpsykiatriens dagverksamhet skall under 2012 kopplas till Resurscentrum då vi även ser ett stort behov av aktiviteter och sysselsättning för dessa grupper. I socialstyrelsens tillsyn påpekades brister inom dokumentation. Därför kommer all personal inom socialförvaltningen att få en heldagsutbildning i ämnet under maj månad 2012.

Köket på Lillåhem kommer att flyttas till en

gemensam kostenhet under våren som skall gå under kommunstyrelsen.

Vi kommer tillsammans med Älvdalen att utreda ett eventuellt införande av LOV (lagen om valfrihet) under kommande år.

Hemtjänsten kommer att få ett planerings-, tidsmättnings- och dokumentationssystem.

Utbildning för personalen och införande kommer att ske i februari.

Måluppfyllelse Livskvalitet

Individ- och Familjeomsorgen har under året tillsammans med primärvården och psykiatrin startat upp en livsstilmottagning. Detta arbete kommer att vara ett av våra prioriterade områden under 2012.

Arbetet med att få till genomförandeplaner på alla brukare har under 2011 varit ett prioriterat område. Sådana ska finnas hos alla brukare och kontinuerligt följas upp.

Nästan all personal har genomgått värdsutbildningen. Detta har också medfört en ökad datakunskap vilket vi hade som mål för 2011. Handikappomsorgens personal har fått utbildning i social dokumentation.

God ekonomisk hushållning

Alla enhetschefer har varje månad budgetuppföljning med vår ekonom. Mycket tid och kraft har under året lagts på budgetarbetet vilket också gett resultat för Äldre-och Handikappomsorgen som i stort sett har en budget i balans.

För Individ- och Familjeomsorgen har 2011 varit ett mycket kostsamt år där försörjningsstödet och placeringarna aldrig tidigare varit så höga. Arbetet i Resurscentrum syftar till att få ner dessa kostnader, bl a genom samverkan med olika aktörer.

Inom socialpsykiatrin har vi under året anpassat personaltäteten efter insatsbehovet vilket lett till en rejäl besparing.

Samhällsservice

I avvaktan på det regionala övertagandet av hemsjukvården har vi i Orsa tills vidare förlängt vårt lokala avtal med primärvården. Detta fungerar bra och kommer att gynna oss vid ett länsomfattande övertagande.

Vi samarbetar med barn- och utbildningsnämnden (BUN) om en föräldrastödsutbildning. Detta kommer att fortsätta under 2012.

Projektet Orsamodellen som vi tillsammans med

BUN påbörjat, har under detta år inte prioriterats då nyckelpersoner slutat sina tjänster. Det är viktigt att arbetet återupptas under 2012.

Vi har skrivit på ett projektavtal med Samhall som innebär att de kommer att starta upp en tvättinrättning i Orsa och där tvätta de särskilda boendenas linnenvävt. Detta leder också till att det blir nya arbetstillfällen i Orsa samt praktikplatser för Resurscentrums deltagare.

Tillväxt

Då vi fortsätter med uppbyggandet och implementeringen av Resurscentrum, i samverkan med Arbetsmarknadsenheten, Individ- och Familjeomsorgen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Integrationsenheten och Primärvården, hoppas vi få ner kostnaderna för försörjningsstödet och få fler att bidra till egen försörjning. Vårt projektavtal med Samhall om ny tvättstuga i Orsa kommer att leda till nya jobb och praktikplatser.

Orsaandan

Vi gör nu uppföljningar regelbundet i alla våra verksamheter vilket ger en förbättrad internkontroll på verksamhet och ekonomi. För att uppnå en effektivare organisation och jämnare arbetsfördelning satsar vi på en större rörlighet bland personalen.

Mål som inte nås

Vi har under året inte helt lyckats nå målet med att upprätta genomförandeplaner på alla brukare. Detta beror, till viss del, på bristande kunskaper i dokumentation samt en del chefsbyten.

Försörjningsstödet har vi inte lyckats få ner. Detta kan till viss del förklaras av att det tagit längre tid än planerat att få till samverkan mellan de olika aktörerna och få en gemensam grund att arbeta från. Vi har även här haft chefsbyten som påverkat arbetet.

Ekonomisk översikt

Driftredovisning (tkr)

		2011		2010		2009	
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
Verksamhet							
Socialnämnd	639	451	-188	408		411	
Administration	5 455	7 499	2 045	5 073		8 256	
Färdtjänst	1 155	1 010	-145	1 099		829	
Äldre- och handikappomsorg	74 056	74 897	841	75 881		70 450	
Psykiatri	3 256	3 939	683	3 531		3 968	
Särskilda omsorgen / LSS	14 077	14 314	237	14 887		14 551	
Individ och familjeomsorg	5 214	4 624	-590	4 626		3 623	
Insatser vuxna	4 375	1 861	-2 514	3 001		2 154	
Insatser barn och ungdom	3 921	4 568	647	3 530		5 097	
Ekonomiskt bistånd	7 899	5 152	-2 747	7 662		6 960	
Familjerätt/familjerådgivning	551	568	16	294		244	
Arbetsmarknadsåtgärder	3 138	3 896	757				
Summa verksamhet	123 737	122 779	-958	119 993		116 543	
Projekt	299	300	1	538		97	
Summa totalt	124 036	123 079	-957	120 531		116 639	
Budgetavvikelse				-5 677		-3 745	

Förvaltningschefens kommentar till ekonomiskt utfall

Under 2011 har socialförvaltningens chefer gjort ett mycket gott bugetarbete vilket resulterat i en stor förbättring av det totala resultatet jämfört med 2010.

Äldreomsorgen, särskilda omsorgen och socialpsykiatrin påvisar i år ett positivt resultat med ca 1,5 mkr som kan härledas till återsökningen av moms för Lillåhem ca 500 tkr samt anpassning av socialpsykiatrins personal med nästan 700 tkr.

Administrationens positiva resultat på cirka två miljoner kronor beror bland annat på att vi inte

fått hyra för våra datorer ca 400 tkr, en vakant chefstjänst i 9 månader ca 500 tkr, tillkommande kapitalkostnader ca 200 tkr, utvecklingsmedel som ej omfördelats och buffert för LASS ärenden ca 900 tkr.

Individ- och familjeomsorgen har dessvärre ökat sitt underskott i år vad gäller försörjningsstöd och vuxenplaceringar. Underskottet uppgår till ca 5 miljoner kronor.

Resurscentrums positiva resultat kan bland annat kan förklaras av intäkter från Allfix och returbutiken.

Det totala resultatet slutar på ca en miljon kronor i underskott.

Personalredovisning

Under 2011 har vi omorganiserat på förvaltningen. Resultatet av detta blev att vi tog bort verksamhetscheferna och tillsatte en biträdande socialchef. Individ- och Familjeomsorgen (IFO) samt Resurscentrum har fått en enhetschef vardera.

Personaltätheten har setts över på särskilt boende. Detta har inneburit att Lillåhem fått en utökning till 0,55 årsarbetare per brukare. Orsagården har omfördelat sin personal så att det blir tre avdelningar med 0,70 årsarbetare i täthet för dementa brukare med större

vårdbehov. Två avdelningar har 0,55 årsarbetare i täthet och korttidsavdelningen har 0,65 årsarbetare.

Socialpsykiatrin har anpassat sin personaltäthet efter behoven, vilket resulterat i en neddragning med 2,3 årsarbetare.

Dagcenter har också dragit ner personal med 0,5 årsarbetare.

IFO har under året bytt chef två gånger vilket naturligtvis påverkat verksamheten. Lillåhem fick också en ny chef under våren.

Miljönämnden

Miljönämnden är gemensam för Mora och Orsa kommuner och är tillsyns- och kontrollmyndighet för miljöbalken, livsmedelslagen, tobakslagen och till viss del smittskyddslagen. Miljökontoret har ansvaret för att lagarna efterlevs. Kontoret har även ansvaret för naturvården i kommunen.

Hans Nahlbom (s), ordförande
Barbara Sundberg (kd), vice ordf

Förvaltningschefens inledande kommentar

Miljökontorets lokaler byggdes om under året men trots röran har personalen vidhållit engagemanget och effektiviteten. 2011 var det då vi nådde våra mål inom livsmedelskontrollen och miljötillsynen. Vi har tagit ett stort steg i rätt riktning.

Mora Orsa miljönämnd bildades 1 januari 2011. Den gemensamma nämnden har fungerat väl. För att öka kompetensen hos våra politiker har vi haft både utbildningar och studiebesök. Under senare delen av året fick nämnden mycket

uppmärksamhet kring ett specifikt ärende. Det har gett oss många lärdomar som vi kan ha nytta av i framtiden.

2011 arbetade vi aktivt med förbättringsarbetet på kontoret, inte minst för att få till fungerande rutiner och processer. Vi har kommit en bra bit på väg men det återstår en hel del arbete innan vi når hamn. Ärendehanteringssystem (Ecos) som införts under året är till god hjälp. Sammanfattningsvis kan man säga att 2011 varit ett bra avstamp inför framtiden!

Nuläge

Under året lade vi fokus på att bedriva tillsyn på de verksamheter som betalar årlig avgift. Inom livsmedelsområdet har vi haft ett projekt om allergier, inom miljöskyddstillsynen har inriktningen varit på förorenade områden och verksamhetsutövarnas egenkontroll. När det gäller tillsynen kan man sammanfattningsvis säga att vi inte riktigt har hunnit med det vi räknat med främst på grund av svårigheter att rekrytera personal. Under 2012 kommer vi därför att prioritera de verksamheter som inte fick den tillsyn vi planerade för. Kalkningsverksamheten och naturvårdsarbetet har i princip bedrivits enligt plan.

Inom naturvårdsarbetet har fokus legat på gränsmarkering av reservat samt reparationer och underhåll av leder, inte minst av hänsyn till tillgängligheten. Flera nya reservat har bildats och flera är på gång i Mora och Orsa kommuner. Örninventeringar har genomförts med anledning av de vindbruksplaner som kommunerna håller på att ta fram. Kalkningsverksamheten har genomförts som planerat. Några äldre kalkdoserare är utbytta mot nya doserare med modern teknik. Ett nytt webbaserat datasystem gör att vi numera kan "sköta" kalkdoserarna från kontoret. Försurningssituationen har sedan 1970-talet blivit bättre och därför har vi under året kunnat avveckla en kalkdoserare.

Framtidsbedömning

De utmaningar nämnden står inför är att få till en väl fungerande tillsynsverksamhet. Vi har i många år varit underbemannade med följderna att vi ligger efter. Inom livsmedel har vi börjat komma ikapp. Inom miljöbalkens område gjorde vi 2011 fler inspektioner än på många år. Trots det återstår en hel del att göra. Vi ser svårigheter med att rekrytera personal. Trots det är vårt mål att vara tio årsarbetskrafter som arbetar med livsmedels- och miljöbalkstillsyn.

Förändringar inom de olika lagstiftningarna sker ständigt. Inför 2012 har vi bland annat klassat om livsmedelsobjekten utifrån en ny vägledning som Livsmedelsverket tagit fram. Hur denna omklassning kommer påverka våra livsmedelsintäkter vet vi inte i nuläget. Eftersom det hela tiden sker förändringar inom alla områden så måste våra inspektörer ständigt utbildas och uppdateras.

Måluppfyllelse

Livskvalitet

Den miljötillsyn vi bedrivit under året har varit fokuserad på verksamheternas egenkontroll, villkor och förelägganden, avgiftsklassning samt förorenad mark. De mål vi satt upp inför året har vi klarat av att uppfylla. På grund av svårigheter med att rekrytera personal har vi inte klarat av att utföra all tillsyn som verksamhetsutövarna betalar årlig miljöavgift för.

När det gäller hälsoskyddstillsyn så har vi inte heller uppfyllt de mål vi satt upp. Även detta beror på svårigheter att rekrytera miljöinspektörer.

Inom livsmedelstillsynen har vi uppfyllt de mål vi angett i nämndsplanen. Så gott som samtliga verksamheter som betalar årlig tillsynsavgift har fått en kontroll eller revision. Ett allergiprojekt på förskolorna har genomförts.

Naturvårdsarbetet, kalkningsinsatserna och vattenprovtagningen har bedrivits enligt plan. Vi har haft arbetsplatsträffar och förvaltningsråd för att öka delaktigheten i verksamheten. Vi har tillsammans genomfört ett antal aktiviteter för att svetsa samman arbetsgruppen.

God ekonomisk hushållning

Miljönämndens verksamhet ska i hög grad finansieras av avgifter. Under året har vi fått in mer avgifter än vi budgeterat med samt att vi har haft mycket lägre personalkostnader än som var tänkt. Detta gör sammantaget att vi kommer att få ett överskott på årsbasis.

Samhällsservice

I början av 2011 tog kvalitetsgruppen fram en arbetsplan för kvalitetsarbetet på kontoret. Enligt den arbetsplanen har vi under 2011 arbetat med ärendehanteringsprocesser för att få en kvalitetssäkring på handläggningen. Vi har även lagt ner tid på att få ordning på arkivet, nya blanketter, rutiner, tjänstegarantier mm. Under året har vi även slagit ihop vårt ärendehanteringsprogram, så nu har vi ett Ecos (dataprogram) på kontoret. För att höja kompetensen på kontoret har vi ordnat en förvaltningslagsdag för samtliga medarbetare. För att utvecklas och bli bättre har vi gemensamt på kontoret arbetat med att ta fram kreativa förbättringsförslag.

Tillväxt

Vi har inte haft några förvaltnings-specifika mål inom området, men verksamheten syftar bland annat till sunda företag i kommunen.

Orsaandan

Miljökontoret har representanter med i Forum Orsa och Forum Mora. Dessa Forum har skapats för att underlätta för företagare/ verksamhetsutövare att etablera sig i kommunerna. Tanken är att företagen ska få "en väg in" i kommunen, där de får möjlighet att träffa representanter från flera förvaltningar samtidigt.

Viktigare aktiviteter

2011 har totalt sett varit ett mycket bra tillsyns- och kontrollår. Trots att vi inte har varit den personal vi räknade med har vi ändå uppnått målen inom både miljötillsynen och livsmedelskontrollen. Hela kontoret har varit mycket engagerade i det förbättringsarbete som ständigt pågår, för att nå visionen "Världens bästa miljökontor". Vi har genomfört ca 80% av den planerade tillsynen. Nästan alla livsmedelsverksamheter har kontrollerats under året. Under året har vi upprättat en arbetsplan för kvalitetsarbetet på kontoret.

Mål som inte nås

Det mål nämnden inte har kunnat nå är målet att bedriva tillsyn för att säkerställa en god och hälsosam miljö i bostäder, skolor, förskolor, hygien- och offentliga lokaler. Där har vi på grund av brist på inspektörer endast hunnit med 21 av 36 planerade inspektioner, det vill säga knappt 60 %. Under 2012 har vi dock anställt ytterligare inspektörer för att kunna prioritera hälsoskyddstillsynen.

Nyckeltal

Vi håller på att ta fram relevanta nyckeltal för verksamheten. När de är klara kommer de att läggas in i Stratsys. Tanken är att nyckeltalen ska anpassas till de nyckeltal som miljökontoren i Dalarnas län har tagit fram för att kunna jämföra verksamheterna.

Ekonomisk översikt

Driftredovisning (tkr)

	Utfall	2011		2010		2009	
		Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall		
Verksamhet							
Miljönämnd	85	103	18	104	102		
Adm miljö och hälsa	771	944	173	676	896		
Livsmedel	14	103	89	29	95		
Miljötillsyn	15	135	120	221	325		
Kalkning	90	103	14	30	119		
Naturvård	218	246	28	135	2		
Naturturism i reservat							-107
Summa	1 192	1 634	441	1 195	1 432		
Budgetavvikelse				356	-10		

Förvaltningschefens kommentar till ekonomiskt utfall

2011 års ekonomiska resultat blir ca 441 tkr. Inom miljötillsyn beror överskottet på att vi har haft stora problem med att rekrytera personal i tid vilket inneburit minskade personalkostnader jämfört med budget. Vi har även haft en del

frånvaro på grund av vård av barn samt sjukdom vilket gjort personalkostnaderna lägre. De faktiska intäkterna har varit högre än budgeterat, främst när det gäller värmepumpar, livsmedel samt hälsoskydd.

Personalredovisning

2011 har vi lagt ner otroligt mycket tid på att rekrytera personal. Under året har fyra inspektörer slutat och en inspektör tagit tjänstledigt. På grund av detta har vi haft fyra rekryteringsomgångar under året. Vi har även

haft hjälp av en extraresurs för att få ordning på vårt arkiv samt en extra personal för att få ordning på alla avloppstillstånd. Eftersom vi har många anställda som har barn har vi haft en hel del föräldraledigt och vård av barn under året.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden är kommunens organ för tillsyn över byggverksamheten i kommunen samt ansvarar för den fysiska planeringen på uppdrag av kommunstyrelsen.

Lennart Rosell (s), ordförande
Bo Lindblad (c), vice ordf

Förvaltningschefens inledande kommentar

Den första januari 2011 bildades den gemensamma stadsbyggnadsförvaltningen för Orsa och Mora kommuner. Den gemensamma förvaltningen innehåller funktionerna bygg/bostadsanpassning, fysisk planering och kart/mät/GIS. Förvaltningen har 24 anställda. Huvudkontoret ligger i Mora och ett besökskontor finns i Orsa. Besökskontoret är bemannat 4 eftermiddagar i veckan. Den andra maj 2011 trädde en ny plan- och bygglag i kraft. Den har inneburit en hel del förändringar för förvaltningens arbete framförallt för bygglovenheten. Förändringen i lagstiftningen har inneburit att förvaltningen måste "tänka nytt" och har på så sätt blivit en positiv yttre kraft för att påskynda samordningsarbetet mellan Mora och Orsa.

Nuläge

Antalet och omfattningen på bygglovansökningar minskade under 2011 jämfört med föregående år. En orsak till detta kan vara oron inom finansvärlden.

Bland de större utmaningar som förvaltningen står inför 2012 är arbetet med Översiktsplan, en fördjupad översiktsplan för Grönklitt men även ett flertal detaljplaner framförallt i Grönklitt. Under 2012 planeras inom kartenheten för att införa RH 2000 – ett nytt nationellt höjddatasystem.

Förvaltningen står under de kommande åren inför en omfattande generationsväxling.

Måluppfyllelse

Livskvalitet

Vindbruksplan för Orsa kommun har antagits och vunnit laga kraft.

En upphandling av arbete med kommunal utvecklingsplan och översiktsplan har pågått. Utvärdering av upphandlingen sker i januari 2012.

Arbete med fördjupad översiktsplan för Grönklitt har kommit en god bit på väg.

I arbetet med översiktsplan kommer medborgardialog att vara en viktig pusselbit. Under 2011 hölls tre byautvecklingsmöten kvällstid med bl.a. översiktsplan som en punkt på dagordningen. Byggnadsnämnden har även särskilt bjudit in Fryksås fäbodlag och LRF till särskild dialog kring frågeställningar av stor vikt för dessa.

God ekonomisk hushållning

Boverket har beviljat och betalat ut sökt bidrag till översiktsplanering (vindbruk). Inför 2011 fick byggnadsnämnden utökad ram för verksamheten bostadsanpassning.

Samhällsservice

Arbetet med detaljplan för bostäder vid Styversbacken har kommit en god bit på väg. Samråd har hållits och planförslaget skall ställas ut våren 2012.

Samråd kring detaljplan för Grönklittstoppen har hållits.

I den nya plan- och bygglagen som trädde i kraft i maj- 2011 finns lagstadgade "tjänstegarantier" på att bygglov skall lämnas inom 10 veckor från det att kompletta handlingar inlämnats samt att planbesked skall lämnas inom 4 månader.

Under året har det klargjorts att det är en anställd vid kommunledningskontoret som kommer att leda och samordna arbetet med att ta fram en bostadsförsörjningsplan.

Tillväxt

Nämnden har åtagit sig att se till att det finns detaljplaner för verksamheter. Två detaljplaner har vunnit laga kraft under året - "Öster om toppstugan" och "ändring 4 för hotellområdet i Grönklitt".

Orsaandan

Nämnden har som förvaltningsmål satt upp att fattade beslut ska vara tydliga och väl underbyggda. Som mått används antal överprövningar som går nämnden emot. Fyra överprövningar har gått nämnden emot. I fyra överklagningar har överprövande myndighet delat nämndens uppfattning.

Viktigare aktiviteter

Utöver tidigare redovisat har det nationella koordinatsystemet SWEREF 99 införts efter flera års förberedelsearbete.

En satsning på uppdatering av kommunens primärkarta har gjorts.

Omfattande arbete har lagts på att samordna arbetsprocesser, styrdokument mm för båda

samverkande kommunerna. Bland viktiga styrdokument kan nämnas att Mora och Orsa numera har likartade plantaxor, bygglov-kart- och mättaxor, delegationsordningar, dokumenthanteringsplaner, reglementen för byggnadsnämnderna m.m. Detta utgör en viktig förutsättning för ett väl fungerande och smidigt samarbete mellan kommunerna .

Kommunen deltar i projekt Trästad 2012.

Nyckeltal

Nedanstående nyckeltal återspeglar omfattningen på verksamheten under de senaste fem åren

År	2011	2010	2009	2008	2007
Antal laga kraftvunna planer	3	3	5	3	6
Antal byggärenden	186	200	210	196	244
Antal bostadsanpassningsärenden	38	33	31	30	26
Antal övriga ärenden	46 *	132	190	96	109

Antalet och omfattningen på bygglovansökningar minskade under 2011 jämfört med föregående år - en orsak till detta kan vara oron inom finansvärlden.

Förvaltningen ser en trend av att antalet och omfattningen på ansökningar om bostadsanpassningsbidrag ökar.

*Minskningen i antal övriga ärenden beror bl.a. på att markärenden sedan den 1/1-11 handläggs av fritids- och serviceutskottet under kommunstyrelsen.

Ekonomisk översikt

Driftredovisning (tkr)

	Utfall	2011		2010		2009	
		Budget	Avvikelse	Utfall	Utfall		
Verksamhet							
Byggnadsnämnden	157	130	-27	127	103		
Stadsbyggnad adm	2 508	2 503	-5	2 461	2 261		
Bygglov	-498	-615	-117	-693	-476		
Planer	35	36	1	28	142		
Översiktsplan	352	400	48	10	9		
Karta, Mät, GIS	742	730	-12	20	40		
Energirådgivning	0	0	0	15	0		
Bostadsanpassning	649	706	57	699	286		
Summa	3 947	3 890	-57	2 668	2 364		
Budgetavvikelse				99	-2		

Förvaltningschefens kommentar till ekonomiskt utfall

Verksamheten uppvisar totalt sett ett underskott på 57 tkr efter att bidrag från Boverket på 162,5 tkr för översiktsplanering överförts till 2012. Samverkansavtalet om gemensam förvaltning med Mora kommun har inneburit förändringar vad gäller nämndens budget jämfört med tidigare år. Inom verksamheterna Stadsbyggnad administration, kart/mät/GIS samt bostadsanpassning (personal- och personalomkostnader) så delas alla kostnader enligt principen 75:25 med byggnadsnämnden i Mora kommun. I övriga delar av budget så hålls

ekonomin för nämnderna separerad.

Under den senare delen av året minskade antalet och omfattningen på bygglovansökningar – därigenom blev intäkterna via bygglovavgifter mindre än beräknat.

Under året antog kommunfullmäktige en ny bygglov-, kart- och mättaxa med anledning av den nya plan- och bygglagen.

All personal vid stadsbyggnadsförvaltningen har Mora som anställningskommun.

DRIFTREDOVISNING 2011 (tkr)

	2011					2010	
	Utfall Intäkter	Utfall Kostnader	Budget Intäkter	Budget Kostnader	Avvikelse Netto	Utfall Netto	Utfall Netto
Revision	0	-602	0	-504	-98	-602	-529
Kommunfullmäktige	0	-1 385	0	-1 192	-193	-1 385	-1 749
Kommunstyrelsen	7 526	-52 479	6 247	-49 127	-2 074	-44 953	-40 999
Fritids- och serviceutskottet	14 551	-37 122	8 171	-29 382	-1 360	-22 571	-19 021
Barn- o utb nämnden	28 380	-173 332	25 746	-172 176	1 478	-144 952	-150 231
Socialnämnden	34 308	-158 344	33 965	-157 044	-957	-124 036	-120 530
Miljö- o hälsosk nämnden	10 449	-11 641	8 253	-9 887	441	-1 192	-1 195
Byggnadsnämnden	890	-4 837	888	-4 778	-57	-3 947	-2 668
Summa styrelse/ nämnder	96 104	-439 742	83 271	-424 089	-2 820	-343 638	-336 923
Finansiering	420 758	-69 662	421 919	-76 101	5 278	351 096	342 399
Summa	516 862	-509 404	505 190	-500 190	2 458	7 458	5 475

Kommentar:

Tilläggsanslag på 1000 tkr har tilldelats barn- och utbildningsförvaltningen för barn i behov av särskilt stöd. 800 tkr har under året omfördelats från "Medel till kommunstyrelsens förfogande" till socialförvaltningen. 500 tkr har under året omfördelats från "Medel till kommunstyrelsens förfogande" till v/a-verksamheten

INVESTERINGSREDOVISNING 2011 (tkr)

	2011				Utfall	Avvikelse	2010
	Anslag	Ombudgeterat	Tilläggsanslag	Totalt anslag			Utfall
Kommunfullmäktige	0	0		0	48	-48	0
Kommunstyrelsen	5 770			5 770	6 328	-558	2 236
Fritid	660	840		1 500	1 509	-9	120
Gator och parker	3 300	4 707		8 007	3 009	4 999	2 291
VA och avfallshantering	0	0		0	0	0	2 889
Fastigheter	0	60		60	0	60	17 696
Barn o utbildning	1 623	60		1 683	1 841	-158	535
Socialnämnden	1 050	0		1 050	835	215	827
Miljö o hälsoskydd	200	199		399	408	-9	173
Byggnadsnämnd	300	283		583	0	583	0
Summa	12 903	6 149	0	19 052	13 977	5 075	26 766

Kommentar:

2011-12-31 pågick följande större projekt

	Ber utgift	Upparb utg
Stadsnät		8 110
Bredband till byar	3 000	2 040
Vägbelysning	3 751	3 133
Järnvägsgatan	3 250	1 030

Under året har följande större projekt slutförts

	Tot utgift	Tot anslag
Inköp maskiner/fordon tekniska	943	1 150
Utköp hyrdatorer	1 225	0

Resultaträkning 2011 (tkr)

	Not	2011	2010
Verksamhetens intäkter	1	89 622	92 256
Verksamhetens kostnader	2	-422 466	-412 570
Avskrivningar	3	-6 375	-14 119
Verksamhetens nettokostnader		-339 219	-334 432
Skatteintäkter	4	236 680	228 101
Generella statsbidrag och utjämning	5	110 032	113 117
Finansiella intäkter	6	5 074	1 079
Finansiella kostnader	7	-5 108	-2 390
Årets resultat	8	7 458	5 475

NOTER till resultaträkningen (tkr)

1 Verksamhetens intäkter	2011	2010
Intäkter enligt driftredovisningen	96 104	140 533
Justeringar:		
Interna intäkter	-17 691	-51 272
Produktionsintäkter Oreälvens kraft	1 866	2 774
Finansiella intäkter på verksamhet	-31	-45
Försäljning aktier Grönklittsgruppen	9 374	0
Övriga intäkter under finansieringen	0	266
Summa	89 622	92 256

2 Verksamhetens kostnader		
Kostnader enligt driftredovisningen	-439 742	-477 456
Justeringar:		
Interna kostnader	17 691	51 272
Nettokostnader drift- och elcert Oreälvens kraft	-147	-99
Intern ränta	2 664	7 514
Avskrivningar	6 375	14 119
Pension och sociala avgifter	-58 080	-61 406
Kalkylerad personalomkostnad	60 183	66 111
Löneskatt individuell del	-1 989	-1 929
Förändr pensionsavsättn exkl ränta	1 264	-1 770
Pension individuell del	-7 250	-7 206
Försäkringslösning KÅP	-2 532	0
Övr kostnader pensioner (löneskatt diskreta o fin kostn)	-342	0
Övriga kostnader under finansieringen	-1 548	-3 325
Finansiella kostnader på verksamhet	25	29
Förändring semesterlöneskuld	151	1 909
Förändring timanställdas löner dec	-165	-331
Hedemora kommun LSS tvist	975	0
Summa	-422 466	-412 570

Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 3 år

Avgifter

- med förfall inom 1 år	775	633
- med förfall inom 1-5 år	641	570
- med förfall senare än 5 år	0	0

3 Avskrivningar	2011	2010
Beloppen utgörs av planenliga avskrivningar. Avskrivningarna beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde. Den procentuella avskrivningen per år uppgår till Inventarier 10-33% per år, Byggnader 3-5% per år.		
	-6 375	-14 119
4 Skatteintäkter		
Egna skatteintäkter	236 680	228 101
Preliminära skattebetalningar	230 638	224 755
Prognos för slutavräkning	6 045	3 166
Differens slutlig taxering och redovisad skatteintäkt	-2	180
Summa	236 680	228 101
5 Generella statsbidrag och utjämning		
Kommunalekonomisk utjämning	102 666	97 789
LSS utjämning	-5 174	-3 471
Kommunal fastighetsavgift	12 539	12 027
Konjunkturstöd	0	6 772
Summa	110 032	113 117
6 Finansiella intäkter		
Utdelning aktier	4	30
Ränteintäkter bank	551	204
Oreälvens kraft	176	154
Orsa lokaler AB	4 044	0
Övriga ränteintäkter	78	671
Övriga finansiella intäkter	220	19
Summa	5 074	1 079
7 Finansiella kostnader		
Räntor på lån	-1 470	-1 798
Bankavgifter	-24	-27
Dröjsmålsräntor	-1	-13
Ränta på pensionsmedel	-461	-552
Diskonteringsränta pensionsmedel	-949	0
Omvärdering aktier Grönklittsgruppen	-2 202	0
Övriga finansiella kostnader	-1	0
Summa	-5 108	-2 390
8 Avstämning mot kommunallagens balanskrav		
Årets resultat enligt resultaträkningen	7 458	5 475
Varav öronmärkt för pensioner	4 500	
Återställande av negativt resultat enligt balanskrav	0	0
Realisationsvinst vid överföring av fastigheter till Orsa lokaler AB	- 5 717	
Resultat efter avstämning mot balanskrav	1 741	5 475
Öronmärkt för pensioner år 2010	4 000	4 000
Öronmärkt för pensioner år 2009	4 000	4 000
Öronmärkt för pensioner år 2008	0	0
Öronmärkt för pensioner år 2007	3 200	3 200
Öronmärkt för pensioner år 2006	4 000	4 000
Öronmärkt för pensioner år 2005	3 000	3 000
Totalt öronmärkt för pensioner	22 700	18 200

Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	20111231	20101231
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1	45 897	150 902
Maskiner och inventarier	2	23 743	17 691
Finansiella anläggningstillgångar	3	118 007	19 976
Summa anläggningstillgångar		187 647	188 569
Omsättningstillgångar			
Exploateringsfastigheter	4	3 913	3 693
Finansiella omsättningstillgångar		11 384	32 732
Fordringar	5	50 283	25 835
Kassa och bank	6	31 251	37 676
Summa omsättningstillgångar		96 832	99 936
SUMMA TILLGÅNGAR		284 478	288 505
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ingående eget kapital		143 055	137 580
Årets resultat		7 458	5 475
<i>Varav öronmärkt för pensioner</i>		<i>4 500</i>	<i>4 000</i>
Summa eget kapital		150 513	143 055
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	7	16 110	15 622
Summa avsättningar		16 110	15 622
Skulder			
Långfristiga skulder	8	40 800	59 100
Kortfristiga skulder	9	77 056	70 728
Summa skulder		117 856	129 828
SUMMA EGET KAPITAL & SKULDER		284 478	288 505
Panter och ansvarsförbindelser			
Panter och därmed jämförliga säkerheter			
Uttagna fastighetsinteckningar		400	1 475
Avgår: Panter i eget förvar		-400	-1 475
Ansvarsförbindelser	10		
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna		179 853	165 841
Övriga ansvarsförbindelser		278 419	211 125
		458 272	376 966

Noter till balansräkningen (tkr)

	20111231	20101231
1 Byggnader o tekn anlägg		
Avskrivningstid 10-50 år		
Anskaffningsvärde	296 442	379 662
Årets anskaffning	3 566	22 253
Årets nedskrivningar	-12 948	-4 097
Anskaffningsv på årets avyttringar	-186 927	-101 377
Ackumulerat anskaffningsvärde	100 132	296 442
Ackumulerade avskrivningar 1 januari	145 539	181 090
Årets avskrivningar	2 783	9 619
Årets nedskrivningar	-6 759	-3 249
Ackumulerade avskr på årets avyttring	-87 328	-41 922
Ackumulerade avskrivningar	54 235	145 539
Bokfört värde	45 897	150 902
Fördelning av bokfört värde		
Verksamhetsfastigheter	11 188	114 286
Publika fastigheter	28 015	27 530
Fastigheter för annan verksamhet	6 695	9 086
Summa	45 897	150 902
2 Maskiner o inventarier		
Avskrivningstid 3-10 år		
Anskaffningsvärde	65 200	79 998
Årets anskaffning	10 411	4 513
Årets nedskrivningar	-31	-13 955
Anskaffningsvärde på årets avyttringar	-1 660	-5 356
Ackumulerat anskaffningsvärde	73 919	65 200
Ackumulerade avskrivn 1 jan	47 509	57 606
Årets avskrivningar	3 593	4 500
Årets nedskrivningar	-17	-11 946
Ack avskrivn på årets avyttring	-909	-2 650
Ackumulerade avskrivningar	50 176	47 509
Bokfört värde	23 743	17 691
Fördelning av bokfört värde:		
Maskiner	1 729	1 301
Inventarier	18 969	12 684
Bilar o transportmedel	1 904	2 260
Konst	246	446
Övriga maskiner o inventarier	894	1 000
Summa	23 743	17 691
3 Finansiella anläggningstillgångar		
Aktier		
Orsabostäder AB	15 393	10 493
Grönklittsgruppen AB	0	0
Orsa Vatten & Avfall AB	2 000	2 000
Oreälvens Kraft AB	18	18
Siljan Turism AB	334	334
Inlandsbanan AB	170	170
Dalatrafik AB	293	293
Dalhalla Förvaltning AB	94	94
Div övriga aktier	28	28
Summa	18 330	13 430

Aktier Orsa Grönklitt AB 2010 justerats för jämförelse, 2011 omklass till omsättningstillgång

	20111231	20101231
Andelar		
Inlandsbanekommunerna ek för	30	30
Grevinnan	51	51
Kommuninvest	281	276
Övriga andelar	25	25
Summa	386	382
Utlämnat lån t Oreälvens kraft	4 911	5 164
Kommuninvest förlagslån	1 000	1 000
Långsiktiga fordringar koncernföretag	93 380	0
Summa	118 007	19 976
Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening avser inbetalt andelskapital. Kommuninvest ekonomisk förening har därefter beslutat om insatsemissioner om sammanlagt 74 tkr för Orsa kommun. Orsa kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick 2011-12-31 till 280 tkr.		
4 Exploateringsfastigheter		
Exploateringsfastigheter	3 913	3 693
Summa	3 913	3 693
5 Fordringar		
Barnomsorgsavgifter	222	177
Äldreomsorgsavgifter	672	539
Allmändebitering	9 635	4 564
Betalningar vid årsskiftet	-930	-486
Värdereglering osäkra kundfordringar	-136	-48
Förutbetalda kostnader	12 471	6 060
Upplupna intäkter	10 043	10 727
Fordringar hos staten	2 970	967
Upplupna skatteintäkter	9 211	0
Mervärdesskatt	5 853	3 414
Div kortfr fordr	272	-79
Summa	50 283	25 835
6 Kassa och bank		
Kontantkassa	44	37
Handkassar	12	13
Plusgiro	29 575	36 146
SHB	867	824
Swedbank	503	406
JAK Medlemsbank	250	250
Summa	31 251	37 676
7 Avsättningar för pensioner		
<i>Aktualiseringsgrad 81%</i>		
Avsättning för pensionsförmåner intjänade fr o m 1998 exkl ÖK-SAP		
Ingående avsättning inkl löneskatt	15 360	23 626
Försäkring	0	-8 674
Utbetalningar	-609	-575
Finansiell uppräknig, ränta och basbelopp	453	548
Nyintjänande under året	97	2 179
Sänkning av diskonteringsränta	948	0
Övrigt	-631	-130
Årets förändring av löneskatt, 24,26%	62	-1 614
Summa	15 680	15 360

**Avsättning för pensionsförmåner intjänade
fr o m 1998 ÖK-SAP, 2 st**

Ingående avsättning inkl löneskatt	262	183
Utbetalningar	-139	-60
Finansiell uppräknig, ränta och basbelopp	8	4
Arbetstagare som pensionerats	162	271
Sänkning av diskonteringsränta	2	0
Övrigt	141	-151
Årets förändring av löneskatt, 24,26%	-6	15
	430	262
Summa	16 110	15 622

8 Långfristiga skulder

Kommuninvest (rta 2,56%-3,08%)	40 800	59 100
Summa	40 800	59 100

9 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	26 757	18 991
Pensionseskuld, individuell del	7 146	7 537
Semester o ferielöneskuld	12 975	13 126
Löner timanställda december	1 775	1 610
Övriga upplupna kostnader	16 267	13 959
Förutbetalda intäkter	5 719	4 561
Förutbetalda skatteintäkter	0	5 177
Källskatt o löneavdrag	3 388	3 628
Div kortfristiga skulder	3 029	2 139
Summa kortfristiga skulder	77 056	70 728

10 Ansvarsförbindelser

Pensioner intjänade t o m 1997-12-31

Ingående pensionseskuld	165 841	174 321
Utbetalningar	-6 393	-5 721
Finansiell uppräknig, ränta och basbelopp	4 056	1 717
Aktualisering	-692	-132
Sänkning av diskonteringsränta	10 274	0
Bromsen	5 232	-1 485
Övrigt	-1 435	-1 203
Årets förändring av löneskatt, 24,26%	2 679	-1 656
Summa	179 562	165 841
Förtroendevalda inklusive löneskatt	291	0
Total	179 853	165 841
Borgen för kommunens företag	255 620	187 760
Borgen för småhus och bostadsrätter	17 662	18 123
Övriga borgensförbindelser	5 137	5 241
Summa	278 419	211 125
	458 272	376 966

Orsa kommun har i mars 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 267 kommuner som per 2011-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Orsa kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2011-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 224 781 496 815 kronor och totala tillgångar till 223 342 743 649 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelsena uppgick till 238 638 739 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 237 130 489 kronor.

Kassaflödesanalys (tkr)

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	Not	2011	2010
Verksamhetens intäkter	1	89 622	92 256
Verksamhetens kostnader	2	-423 730	-421 443
Verksamhetens nettokostnader		-334 108	-329 187
Skatteintäkter och intäkter av bidrag		346 712	341 219
Finansiella intäkter	3	5 069	1 075
Finansiella kostnader	4	-3 356	-1 704
Justering för rörelskapitalets förändring avseende hela verksamheten	5	3 007	-26 185
I. Verksamhetsnetto		17 324	-14 783
INVESTERINGAR			
Inköp av materiella tillgångar	6	-7 772	-23 909
Avyttrade materiella tillgångar	7	100 350	62 161
Inköp av finansiella tillgångar	8	-100 186	-3 000
Avyttrade finansiella tillgångar	9	0	3
II. Investeringsnetto		-7 608	35 255
FINANSIERING			
Återbetald utlåning	10	2 159	422
Långfristig upplåning		0	15 000
Amortering		-18 300	-43 270
Kortfristig del av långfristigt lån		0	2 000
III. Finansieringsnetto		-16 141	-25 848
Förändring av likvida medel (I+II+III)		-6 425	-5 376

Noter till kassaflödesanalysen

	2011	2010		
1 Verksamhetens intäkter			6 Inköp av materiella tillgångar	
Verksamhetens intäkter enligt resultaträkningen	89 622	92 256	Anskaffning enligt investeringsredovisningen	-13 976 -26 766
Summa	89 622	92 256	Nedskrivningar av diverse anläggningstillgångar	6 204 2 857
2 Verksamhetens kostnader			Summa	-7 772 -23 909
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	-422 466	-412 570	7 Avyttrade materiella tillgångar	
Förändring pensionsavsättning exkl ränta	-1 264	-529	Försäljning v/a renhållning	0 62 161
Pensionspremier 1998, 1999	0	-8 345	Försäljning fastigheter	99 599 0
Summa	-423 730	-421 443	Diverse mindre avyttringar	751 0
3 Finansiella intäkter			Summa	100 350 62 161
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	5 074	1 079	8 Inköp av finansiella tillgångar	
Andelar Kommuninvest	-4	-4	Aktiekapital Orsa Vatten & Avfall AB	0 -2 000
Summa	5 069	1 075	Kommuninvest förlagslån	0 -1 000
4 Finansiella kostnader			Revers Orsa lokaler AB	-95 286 0
Finansiella kostnader enligt resultaträkningen	-5 108	-2 390	Ökat aktiekapital Orsa lokaler AB	-4 900 0
Ränta pensionsavsättning	1 752	686	Summa	-100 186 -3 000
Summa	-3 356	-1 704	9 Avyttrade finansiella tillgångar	
5 Justering för rörelskapitalets förändring avseende hela verksamheten			Avyttrade finansiella anläggningstillgångar	0 3
Försäljning mark	0	115	Summa	0 3
Anskaffning exploateringsmark	-221	-1 895	10 Återbetald utlåning	
Förändring förråd	0	643	Oreälvens Kraft AB amortering av lån	253 272
Förändring finansiella tillgångar	21 348	-9 752	Region Siljan återbetalning lån	0 150
Förändring kortfristig fordringar	-24 448	-3 283	Orsa lokaler AB amortering av revers	1 906 0
Förändring kortfristiga skulder	6 328	-12 014	Summa	2 159 422
Summa	3 007	-26 185		

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning omfattar kommunen, Orsabostäder AB inklusive Orsa Lokaler AB samt Orsa Vatten & Avfall AB inklusive kommunens andel av NODAVA. Dessa bolag ägs till 100 procent av kommunen. Sammanställd redovisning skall visa det totala åtagandet som kommunen har samt ge en grund för analyser och ökade möjligheter till styrning av kommunens verksamhet oavsett om denna bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform.

Under 2010 tillkom Orsa Vatten & Avfall AB. Bolaget äger och förvaltar Orsas anläggningar för vatten, avlopp och avfall. Driften av dessa sköts i det gemensamma bolaget NODAVA AB. NODAVA ägs gemensamt av Mora, Orsa och Älvdalens kommuners respektive ägarbolag för v/a anläggningar.

Under 2011 överfördes merparten av kommunens lokaler till Orsa Lokaler AB.

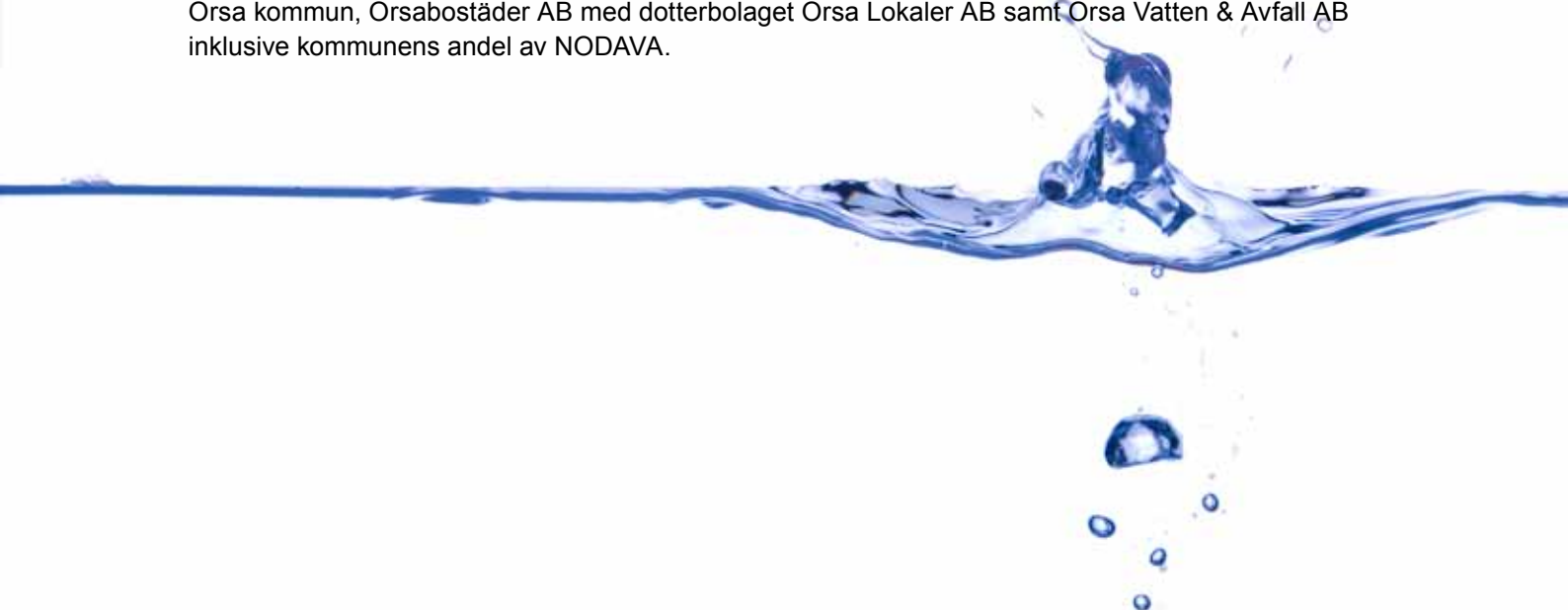
I den sammanställda redovisningen har inte Grönklittsgruppen AB konsoliderats. Tidigare år har Grönklittsgruppens verksamhet presenterats i text. I och med att kommunens ägarandel minskats till 7 procent och aktieinnehavet från 2011 redovisas som omsättningstillgång med avsikt att avyttras presenteras inte bolagets verksamhet i årets årsredovisning.

I den sammanställda redovisningen ingår inte Oreälvens kraft AB. Oreälvens kraft AB ägs till 35 procent av kommunen och 65 procent av Fortum Kraft AB. Bolagets struktur är att Orsa kommun står för 35 procent av bolagets kostnader och får 35 procent av producerad kraft som bolaget framställer. Kraften säljer kommunen i sin tur till Fortum. Kostnaden och intäkten konteras i kommunens redovisning under finansförvaltningen.

Stiftelsen Rovdjurscentrum Grönklitt och Designtorg trä bildades under 2007. Kommunen är stiftare tillsammans med Grönklittsgruppen AB. Stiftelsens uppgift är att ansvara för drift och innehåll i byggnaden Rovdjurscentrum och Designtorg Trä. Stiftelsen konsolideras inte.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att det egna kapital som förvärvats vid anskaffningstillfället har eliminerats. Interna kostnader/intäkter och interna skuld- och fordringsposter har eliminerats. Vid upprättandet av den sammanställda redovisningen har kommunens redovisningsprinciper varit vägledande.

Årets resultat för 2011 blev 5 480 tkr (6 483 tkr år 2010). I den sammanställda redovisningen ingår Orsa kommun, Orsabostäder AB med dotterbolaget Orsa Lokaler AB samt Orsa Vatten & Avfall AB inklusive kommunens andel av NODAVA.

Orsabostäder & Orsa Lokaler AB

Orsabostäder AB är ett allmännyttigt bostadsföretag och har som verksamhet att inom Orsa kommun förvärva, bebygga, äga, avyttra och förvalta fastigheter eller tomträtter med bostäder, af-färlägenheter och där tillhörande kollektiva anordningar. Orsa Lokaler AB är ett helägt dotterbolag vars verksamhet är fastighetsförvaltning och uthyrning av industrilokaler i Orsa.

Hans-Göran Olsson (s), ordförande
Bernt Westerhagen (c), vice ordf

Orsabostäder AB

Hyresförhandlingarna för 2012 genomfördes under december 2011. Överenskommelsen innebar att hyrorna höjdes med 3 procent från och med första januari 2012.

Under 2011 fortsatte det framgångsrika samarbetet med socialtjänsten i Orsa. Vi arbetar gemensamt för att minska det antal hyresgäster som måste gå till avhysning. En mycket tidig kontakt tas för att hjälpa de människor som fått svårigheter med sina hyresbetalningar.

Vi har gemensamt tittat på de krav och önskemål om boende från de som idag och i en snar framtid, har behov av anpassade fastigheter och lägenheter på grund av sin ålder. Detta arbete kommer att fortsätta under 2012.

Nyckeltal

Orsabostäder AB	2011	2010
Omsättning (tkr)	43 327	44 843
Resultat efter finansnetto (tkr)	-106	1 513
Balansomslutning (tkr)	129 435	122 976
Soliditet %	14,7	16,4
Kassalikviditet %	82,9	107,7
Eget kapital inkl del av obeskrivna reserver	19 036	19 179

Orsa Lokaler AB

Under januari 2011 köpte bolaget Orsa kommuns merparten av kommunens verksamhetsfastigheter. Samtidigt övertogs personalen från kommunens fastighetsförvaltning.

Under året har omfattande till- och ombyggnationer gjorts på ett flertal av fastigheterna. De sammanlagda investeringarna uppgår tillsammans med inköpet av kommunfastigheterna till 148,9 mkr.

Bolaget redovisar ett underskott för räkenskapsåret. Orsakerna till detta är bl a att bolagets hyresintäkter inte täckt bolagets kostnader för reparationer och underhåll. För ett par av fastigheterna har Orsa kommun täckt förlusterna.

Nyckeltal

Orsa lokaler AB	2011	2010
Omsättning (tkr)	36 807	2 981
Resultat efter finansnetto	-2 229	-839
Balansomslutning (tkr)	207 154	39 419
Soliditet %	1,3	0,3
Kassalikviditet %	174,5	178,3
Eget kapital inkl del av obeskrivna reserver	2 772	100

Orsa Vatten & Avfall AB

Orsa Vatten och Avfall AB äger och förvaltar Orsa kommuns vatten- och avloppsanläggningar samt avfallsanläggningar. Bolaget ägs till 100% av Orsa kommun.

Karin Bohlin (s), ordförande
Jimmy Olsson (c), vice ordf

Bolaget började sin verksamhet vid halvårsskiftet 2010 och har under 2011 genomfört sitt första hela verksamhetsår. Verksamheten omfattar VA-verksamheten och avfallsverksamheten i Orsa kommun. Orsa Vatten och Avfall AB köpte under försommaren 2011 en lokal på Tranmyrvägen i Orsa.

Lokalen har under hösten och vintern renoverats och anpassats för att passa som personalutrymmen för NODAVA AB's all personal som är placerade i Orsa. Lokalen skall även användas som lager, förråd och garage. I Fryksås har arbete pågått med att bygga ut VA-nätet. En fördyring av detta projekt

har förorsakats av att man har fått lov att spränga. Arbetet med att exploatera ett 60-tal tomter i Lisselhed har fortgått i samarbete med Moravatten AB. Inom produktionsavdelningen har man bland annat byggt om pumpstationen i Finntjärn.

Kommunfullmäktige i Orsa kommun antog i december ny brukningstaxa och anläggningstaxa på förslag av styrelsen i Orsa Vatten och Avfall AB. Den nya brukningstaxan beräknas höja intäkterna med ca 1,7 mkr/år. På den administrativa sidan har arbetet med VA-plan för Orsa pågått. Inom avfallsenheten har man bland annat arbetat med att märka avfallskärlen.

Nyckeltal

Orsa Vatten och Avfall AB	2011	2010
Omsättning (tkr)	22 926	12 279
Resultat efter finansnetto	1 447	1
Balansomslutning (tkr)	75 436	73 949
Soliditet %	4,1	2,7
Kassalikviditet %	36,0	108,3
Eget kapital inkl del av obeskrivna reserver	3 035	2 000

Resultaträkning 2011 för Orsabostäder AB inkl intern handel (tkr)

	2011	2010
Verksamhetens intäkter	43 327	44 843
Verksamhetens kostnader	-36 120	-36 926
Avskrivningar	-3 941	-3 572
Verksamhetens nettokostnader	3 266	4 345
Finansiella intäkter	91	28
Finansiella kostnader	-3 463	-2 860
Resultat efter finansnetto	-106	-1 513
Bokslutsdispositioner	200	-466
Skatt	-89	-222
Årets resultat	5	825

Resultaträkning 2011 för Orsa lokaler AB inkl intern handel (tkr)

	2011	2010
Verksamhetens intäkter	36 807	2 981
Verksamhetens kostnader	-30 475	-3 146
Avskrivningar	-2 928	-390
Verksamhetens nettokostnader	3 404	-554
Finansiella intäkter	415	59
Finansiella kostnader	-6 048	-343
Resultat efter finansnetto	-2 229	-839
Årets resultat	-2 229	-839

Resultaträkning 2011 för Orsa Vatten och Avfall AB inkl intern handel (tkr)

	2011	2010
Verksamhetens intäkter	22 926	12 280
Verksamhetens kostnader	-17 284	-10 176
Avskrivningar	-2 443	-1 115
Verksamhetens nettokostnader	3 200	989
Finansiella intäkter	44	26
Finansiella kostnader	-1 797	-1 014
Resultat efter finansnetto	1 447	0
Bokslutsdispositioner	-1 567	0
Årets resultat	-120	0

Resultaträkning sammanställd redovisning 2011 (tkr)

	Not	2011	2010
Verksamhetens intäkter		153 980	143 026
Verksamhetens kostnader		-468 330	-452 713
Avskrivningar	1	-15 665	-19 279
Verksamhetens nettokostnader		-330 015	-328 966
Skatteintäkter		236 680	228 101
Generella statsbidrag och utjämning		110 031	113 117
Finansiella intäkter		1 196	1 192
Finansiella kostnader		-11 960	-6 616
Resultat efter finansnetto		5 932	6 828
Extraordinära intäkter			
Resultat före skatt		5 932	6 828
Skatt		-452	-345
Årets resultat		5 480	6 483

Balansräkning sammanställd redovisning 2011 (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2011	2010
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar		0	
Dataprogram	2	926	1 010
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	3	394 705	341 035
Maskiner och inventarier	4	33 841	23 151
Finansiella anläggningstillgångar	5	11 489	12 522
Summa anläggningstillgångar		440 961	377 718
Omsättningstillgångar			
Förråd mm	6	816	654
Exploateringsfastigheter		3 913	3 693
Finansiella omsättningstillgångar		11 384	32 732
Fordringar		57 708	35 889
Kassa och bank		57 037	54 061
Summa omsättningstillgångar		130 858	127 029
SUMMA TILLGÅNGAR		571 819	504 747
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ingående eget kapital		149 562	143 519
Årets resultat		5 480	6 483
Summa eget kapital	7	155 042	150 002
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	8	16 969	16 379
Latent skatteskuld	9	778	414
Summa avsättningar		17 747	16 793
Skulder			
Långfristiga skulder		297 058	247 595
Kortfristiga skulder		101 972	90 357
Summa skulder		399 030	337 952
SUMMA EGET KAPITAL & SKULDER		571 819	504 747
Panter och ansvarsförbindelser			
Panter och därmed jämförliga säkerheter			
Uttagna inteckningar		58 596	25 126
Avgår panter i eget förvar		-18 051	-19 126
<i>Summa</i>		<i>40 545</i>	<i>6 000</i>
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna		179 853	165 841
Övriga ansvarsförbindelser		22 889	23 455
<i>Summa</i>		<i>202 742</i>	<i>189 296</i>
Summa panter och ansvarsförbindelser	10	243 287	195 296

Kassaflödesanalys sammanställd redovisning 2011 (tkr)

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	Not	2011	2010
Verksamhetens intäkter		153 980	143 026
Verksamhetens kostnader	11	-468 330	-461 058
Verksamhetens nettokostnader		-314 350	-318 032
Skatteintäkter och intäkter av bidrag		346 712	341 218
Finansiella intäkter		1 196	1 192
Finansiella kostnader		-11 960	-5 921
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet m m		54	-845
Justering för rörelskapitalets förändring avseende hela verksamheten	12	10 762	-15 285
I. Verksamhetsnetto		32 414	2 327
INVESTERINGAR			
Inköp av materiella och immateriella tillgångar	13	-81 583	-60 931
Avyttrade materiella tillgångar		1 642	1 437
Inköp av finansiella tillgångar		-155	-11 752
Avyttrade finansiella tillgångar		943	3
II. Investeringsnetto		-79 153	-71 243
FINANSIERING			
Utlåning			
Återbetald utlåning		253	130
Upplåning			
Långfristig upplåning		67 952	114 000
Amortering		-18 490	-43 460
III. Finansieringsnetto		49 715	70 670
Förändring av likvida medel (I+II+III)		2 976	1 754
Under året förvärvad kassa			
Total förändring av likvida medel		2 976	1 754

Noter till sammanställd redovisning 2011

Not 1 Avskrivningar	2011	2010	Aktier Orsa Grönklitt AB har omklassificerats till omsättningstillgångar. 2010 har justerats för jämförelse.		
Maskiner och inventarier	5 168	5 679	Not 6 Förråd		
Byggnader	10 414	13 560	Lager och förråd har värderats enligt lägsta värdes princip		
Immateriella tillgångar	83	40	Not 7 Eget kapital		
	15 665	19 279	Eget kapital IB	150 002	143 519
Not 2 Dataprogram			Korrigerig 2009 Eliminering aktier i dotterbolag	-440	
Anskaffningsvärde 1 januari	1 050	0	Årets resultat	5 480	6 483
Årets anskaffningar	0	1 050		155 042	150 002
Ack anskaffn v	1 050	1 050	Not 8 Avsättningar för pensioner		
Ack avskr 1:a jan	40	0	Orsa kommun	16 110	15 622
Årets avskrivningar	84	40	Orsabostäder	859	757
Ack avskr	124	40		16 969	16 379
Bokfört värde	926	1 010	Not 9 Latent skatteskuld		
Fg år redovisades posten i raden maskiner och inventarier. 2010 har justerats för jämförelse.			Orsabostäder	362	414
Not 3 Byggnader och tekniska anläggningar			Orsa Vatten och Avlopp	416	
Anskaffningsvärde 1 januari	560 215	507 853		778	414
Årets anskaffningar	76 066	58 082	Not 10 Ställda panter och ansvarsförbindelser		
Årets nedskrivningar	-12 949	-4 097	Uttaga fastighetsinteckningar	2 011	2 010
Anskaffningar netto omföringar koncernen	-92 230	0	Avgår:panter i eget förvar	-18 051	-19 126
Anskaffn värde årets avyttr	-909	-781	Summa Fastighetsinteckningar	40 545	6 000
Just. t dotterbolagens anskaffningsvärden	-44 367		Summa Ställda panter	40 545	6 000
Omklassificering till inventarier	0	-844	Borgen egna hem och småhus med bostadsrätter	17 662	18 123
Ack anskaffn v	485 826	560 213	Övriga förbindelser	5 227	5 332
Ack avskr 1:a jan	219 180	209 077	Summa	22 889	23 455
Avskrivningar netto omföringar koncern	-87 328	0	Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland avsättningar	179 853	165 841
Årets avskrivningar	10 414	13 560	Summa ansvarsförbindelser	202 742	189 296
Nedskrivning	-6 759	-3 248	Summa panter och ansvarsförbindelser	243 287	195 296
Justering till dotterbolagens avskrivningar	-44 367		Not 11 Verksamhetens kostnader sammanställd redovisning		
Ack avskr på årets avyttring	-19	-211	Verksamhetens kostnader enligt resultat-räkningen	-468 330	-452 713
Ack avskr	91 121	219 178	Pensionspremier 1998, 1999	0	-8 345
Bokfört värde	394 705	341 035	Orsa kommun		
Not 4 Maskiner och inventarier			Summa	-468 330	-461 058
Anskaffningsvärde 1 januari	79 523	89 660	Not 12 Justering för rörelsekapitalets förändring avseende hela verksamheten		
Årets anskaffningar	16 623	5 706	Förändring förråd	-162	83
Årets nedskrivningar	-31	-13 955	Förändring exploateringsmark	-220	-1 780
Justering till dotterbolagens anskaffningsvärden	-2 650	844	Förändring finansiella omsättningstillgångar	21 348	
Anskaffn värde årets avyttr	-1 661	-2 734	Förändring kortfristiga fordringar	-21 819	-10 985
Ack anskaffn v	91 804	79 521	Förändring kortfristiga skulder	11 615	-2 603
Ack avskr 1:a jan	56 370	63 455	Summa	10 762	-15 285
Justering till dotterbolagens avskrivningar	-2 650	0	Not 13 Inköp av materiella tillgångar		
Årets avskrivningar	5 169	5 679	Orsa kommun	-13 977	-26 766
Nedskrivning	-17	-11 947	Orsa kommun nedskrivning av anläggningstillgångar	6 189	2 857
Ack avskr på årets avyttring	-909	-817	Orsa kommun nedskr i samband med överlåtelse dotterbolag	4 891	
Ack avskr	57 963	56 370	Koncern Orsabostäder	-68 158	-35 560
Bokfört värde	33 841	23 151	Koncern Orsa V&A	-10 528	-1 462
Not 5 Finansiella anläggningstillgångar			Summa	-81 583	-60 931
Aktier och andelar	2 011	2 010			
Orsa kommun	937	1 762			
Orsabostäder	1 342	1 342			
Orsa Vatten & Avlopp	0	491			
Övr fordr Orsa kommun	6 297	6 164			
Övr fordr Orsabostäder	2 913	2 763			
	11 489	12 522			

Redovisningsmodell

I driftredovisningen beskrivs de enskilda verksamheternas budgeterade respektive redovisade kostnader och intäkter. Resultaträkningen utgår från intäkterna och kostnaderna i driftredovisningen sedan dessa summor har justerats med interna poster mm.

Investeringsredovisningens uppgift är att visa hur investeringsutgifterna under året fördelat sig på olika verksamhetsområden. Investeringarna redovisas per verksamhet. Investeringsredovisningen summeras till posten nettoinvesteringar. Det är därmed en specifikation av samma post i finansieringsanalysen.

Resultaträkningen redovisar intäkter och kostnader samt visar hur årets resultat /förändringen av eget kapital uppkommit. Denna förändring kan också erhållas genom att jämföra eget kapital mellan två redovisningsår.

Kassaflödesanalysen ger upplysning om hur medel har tillförts och använts. Ett positivt saldo på kassaflödesanalysen innebär således att en del av de tillförda medlen använts till att förstärka likviditeten.

I balansräkningen redovisas kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. Här redovisas hur kommunens kapital har använts och hur det har anskaffats. Kapitalet används till olika slags tillgångar, som finansieras antingen av skulder och/eller eget kapital. Balansräkningens tillgångssida uppdelas i anläggnings- och omsättningsstillgångar. Anläggningstillgångar är fast och lös egendom avsedd för stadigvarande innehav t ex byggnader, maskiner, fordon m m.

Omsättningstillgångarna består av likvida medel och tillgångar som på kort tid kan omvandlas till likvida medel.

Skulderna uppdelas i långfristiga respektive kortfristiga skulder beroende på skuldernas löptid. Eget kapital är differensen mellan tillgångar och skulder.

Redovisningsprinciper

Kommunen följer den kommunala redovisningslagen förutom att en dokumentation av redovisningssystemet enligt 2 kap 8 § ännu ej är helt färdig. Arbetet är dock delvis klart och ett samarbete med Mora och Älvdalens kommuner för att färdigställa dokumentationen är planerat.

Den kommunala koncernens räkenskaper ställs inte upp jämte kommunens. Avsikten är att detta ska ske till 2012 års bokslut.

I övrigt följer kommunen god redovisningssed och tillämpar de rekommendationer som rådet för kommunal redovisning utfärdat vad gäller redovisningen.

All leasing jämställs med operationell leasing. Orsa kommun hyr lokaler av landstinget för verksamhet inom äldrevården (Orsagården). Hyreskontraktet ingicks före år 2003 och redovisas därför inte som finansiell leasing. Nytt hyreskontrakt gäller från 2012.

Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följdaktigen resultatet för den period de hänförs till.

I enlighet med rådets för kommunal redovisning rekommendation nr 4 har kommunal-skatten periodiserats. Detta innebär att kommunen i bokslutet för år 2011 har bokfört den definitiva slutavräkningen för 2010 och en preliminär slutavräkning för år 2011.

I enlighet med rådets för kommunal redovisning rekommendation nr 5 från 1999 har den särskilda löneskatten på pensionskostnaden periodiserats.

Pensionsskulden är den beräknade framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare. Den samlade pensionskulden återfinns i balansräkningen under raderna avsättningar för pensioner, kortfristiga skulder samt under raden ansvarsförbindelser som ligger utanför balansräkningen.

Semesterlöneskulden avser ej uttagna semesterdagar. Tillsammans med skuld till timanställda för arbete utfört i december 2011 och därpå upplupen arbetsgivaravgift redovisas semesterlöneskulden som en kortfristig skuld.

Anläggningstillgångar enligt kommunens redovisningsprinciper bedöms en tillgång där anskaffningsvärdet uppgår till ett basbelopp (för närvarande 42 800 kr) och som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav vara en anläggningstillgång. Anläggningstillgångarna värderas till anskaffningsvärde med avdrag för planenliga avskrivningar och investeringsbidrag. Avskrivningstiden för byggnader och tekniska anläggningar är 10-50 år samt för maskiner och inventarier 3-10 år. Linjär avskrivningsmetod tillämpas. I tillämpliga fall har en nedskrivning skett då tillgångens värde varaktigt gått ned.

Exploateringsfastigheter redovisas från och med 2009 som omsättningstillgångar.

Osäkra fordringar kundfordringar äldre än 6 månader har värdereglerats.

Den sammanställda redovisningen avseende koncernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Transaktioner och mellanhavanden mellan kommunen och dotterföretaget har eliminerats för att ge en rättvisande bild av koncernens totala ekonomi.

ORGANISATION ORSA KOMMUN

POLITISK ORGANISATION

KOMMUNFULLMÄKTIGE

VALBEREDNING REVISION ÖVERFÖRMYNDARE

KOMMUNSTYRELSE

KS AU

KULTURUTSKOTT

FRITIDS- OCH SERVICEUTSKOTT

GEM. SERVICENÄMND IT, MORA

GEM. SERVICENÄMND LÖN, ÄLVDALLEN

GYMNASIENÄMND M O Ä

SOCIALNÄMND

MYNDIGHETSÄMND M O Ä

BARN- & UTBILDNINGSNÄMND

BYGGNADSNÄMND

MILJÖNÄMND GEM M. MORA

TJÄNSTEMANNAORGANISATION

KOMMUNLEDNINGSKONTOR
CENTRALT VERKSAMHETSSTÖD

KOMMUNCHEF

EKONOMI/PERSONAL/KANSLI/INFO

NÄRINGS- & UTVECKL. KONTOR

RÄDDNINGSTJÄNST

KULTURKONTOR/BIBLIOTEK/BILDARKIV

FRITIDS- OCH SERVICEKONTOR

ITAVD. SÄTE MORA

LÖNEKONTOR SÄTE ÄLVDALLEN

GYMNASIUM

SOCIALKONTOR

IFO, ÄHO, HSR, AME

BARN- & UTB FÖRVALTNING

FÖRSKOLA, GRUNDSKOLA, YRKESHÖGSKOLA, MUSIKSKOLA, UNGDOMSVERKSAMHET, INTEGRATION

STADSBYGGNADSFÖRV.

GEM. MORA ORSA. (ÄV KS-ÄRENDEN)

MILJÖKONTOR

GEM MORA.

BOLAG OCH STIFTELSE

ORSABOSTÄDER AB

Helägt. Har dotterbolaget

ORSA LOKALER AB

Industri- och affärslokaler

Stiftelsen

Rovdjurscentrum

Designorg Trä

Tillsammans med
Grönklittsgruppen AB

Orsa Vatten &

Avfall AB

Helägt. Äger va och renhållningsanläggningarna.

NODAVA AB

Driftbolag va, renhållning

Tillsammans med

Mora och Älvdalen

ÖVRIGA BOLAGSINTRESSEN

Oreälvens kraft AB

Aktieinnehav 35%

Grönklittsgruppen AB

Aktieinnehav 7%

Ordlista

Anläggningstillgång Aktier, obebyggda eller bebyggda fastigheter, anläggningar o dyl som skall användas i verksamheten för stadigvarande bruk.

Avskrivningar Planmässig nedsättning av anläggningstillgångars värde.

Avsättningar är ekonomiska förpliktelser vilkas storlek eller betalningstidpunkt inte är helt bestämd.

Balansräkning Sammanfattning av tillgångar, skulder och eget kapital.

Eget kapital Skillnaden mellan totala tillgångar och totala skulder.

Finansnetto Skillnaden mellan finansiella intäkter (intäktsräntor) och finansiella kostnader (kostnadsräntor).

Interna kostnader/intäkter är handel mellan olika verksamheter i kommunen.

Internränta Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Investering Anskaffning av tillgångar som skall användas stadigvarande i kommunens verksamhet.

Kassaflödesanalys Beskriver in- och utflödet av pengar, visar hur kommunen genom den löpande verksamheten, upplåning mm fått in pengar och hur dessa använts.

Kassalikviditet Omsättningstillgångarnas förhållande till de kortfristiga skulderna (exkl. förråd).

Kortfristiga skulder Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten vilka förfaller till betalning inom 1 år.

Likvida medel Pengar inestående på bank eller medel som i övrigt är lättillgängliga.

Långfristiga skulder Skulder med en löptid överstigande 1 år.

Nyemission Ny utgåva av aktier t ex för att förändra ägandet eller tillskjuta kapital.

Omsättningstillgångar Likvida medel, förråd, kortfristiga fordringar eller lös egendom som inte är anläggningstillgång.

Operationell leasing Tvåpartsförhållande mellan en uthyrare och en hyrkund. Uthyraren äger varan/utrustningen och hyr ut den mot avgift. Uthyraren svarar för service, underhåll och försäkringar och står även för vissa ekonomiska risker. Uthyrarens kostnader täcks av hyres/leasingavgiften.

Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Pensionsskuld är avsättningar för pensioner intjänade fr o m 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen samt kostnader i resultaträkningen.

Resultaträkning Sammanställning av årets driftverksamhet och hur den har påverkat kommunens egna kapital.

Revidera Bearbeta, ändra, granska.

Skattekraft Skatteunderlaget utslaget per invånare i kommunen.

Skatteunderlag Summan av de beskattningsbara inkomsterna i kommunen.

Skatteutjämning Syftar till utjämning av ekonomiska förutsättningar mellan kommunerna.

Soliditet Andelen eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna dvs graden av egenfinansierade tillgångar. Visar kommunens finansiella styrka.

Revisionsberättelse 2011

Vi har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet under verksamhetsåret 2011. Granskningen har utförts i enlighet med kommunallagen, god revisionsred och gällande revisionsreglemente.

Kommunens resultat 2011 är 7,5 mkr. Det lagstadgade balanskravet är därmed uppfyllt. Dock kan vi konstatera att 2011 års positiva resultat till stor del grundas på engångsintäkter från försäljning av aktier i Orsa Grönklitt AB samt försäljning av fastigheter till Orsalokaler AB. Vi känner därför oro för kommunens ekonomiska utveckling.

Vi konstaterar att de av fullmäktige fastställda finansiella målen har uppfyllts. Vi konstaterar också att redovisningen av de fastställda verksamhetsmålen har förbättrats betydligt i årsredovisningen. Dock återstår för kommunstyrelsen att på ett ännu tydligare sätt göra en översiktlig redovisning av de fastställda målområdena i förhållande till de tillgängliga ekonomiska resurserna. Vår förhoppning är att det kommer att innebära att kopplingen mellan fastställda målsättningar och redovisning av måluppfyllelsen blir tydligare.

Ansvarsfrågan

Vi är kritiska till kommunstyrelsens hantering av den process som har pågått under hela 2011 för att verkställa fullmäktiges beslut om överföring av fastigheter från kommunen till Orsalokaler AB (OLAB). Till dags datum har ännu ingen överenskommelse träffats mellan kommunen och bolaget kring en gemensam kalkylmodell för beräkning av kostnader och hyror i de fastigheter/lokaler som överförs till OLAB. Kommunstyrelsen skulle som ägarens företrädare på ett tidigt stadium agerat för att lösa denna fråga.

Med de kommentarer vi lämnat ovan tillstyrker vi

att kommunstyrelsen, nämnderna och de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2011, samt

att årsredovisningen för år 2011 fastställs.

Orsa den 15 maj 2012

Mats Wahlström

Elsmari Laggår-Bärjegård

Mats Andersson

Kåre Olsson

Susanne Bogg

Bilagor till revisionsberättelsen:

Revisorernas redogörelse 2011

Granskningsrapporter 2011

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter för de kommunala bolagen

ORS